

FIKİR İŞÇİSİ

Mevsimlik Fikir ve Edebiyat Dergisi
Karlisa Sosyal Bilimler Lisesi Yayın Organıdır

YIL: 1

SAYI: 1

(YAZ 2024)

DOSYA: MUSTAFA KUTLU

FİKİR İŞÇİSİ

3 Aylık Fikir ve Edebiyat Dergisi

Yıl: 1 Sayı: 1 (Yaz 2021)

Karlısu Sosyal Bilimler Lisesi Adına

Sahibi ve Sorumlusu

Mustafa DURAN

Okul Müdürü

Editör

Mehmet Serdar DEMİRKOL

Dizgi-Tasarım

Mustafa SAĞ

Yayın Kurulu

Mehmet Serdar DEMİRKOL

Mustafa DURAN

Arzu NALBANT

Ali ALTUNAL

Halil YILDIR

İletişim:

757842@meb.k12.tr

karlisusbl@gmail.com

İSSN:

FİKİR İŞÇİSİ dergisi basın meslek ilkelerine ve genel ahlak kurallarına uymayı taahhüt eder. Dergimiz MEB Sosyal Etkinlikler Yönetmeliğine göre online olarak yayınlanmaktadır.

Yazıların yayımlanmasına yayın kurulu karar verir.

Yayımlanan yazılara telif ücreti ödenmez.

Yazıların sorumluluğu yazara aittir.

Yazı ve fotoğraflar, FİKİR İŞÇİSİ ismi belirtilerek alıntı yapılabilir.

BİZE DAİR

Değerli okuyucularımız, sizleri en kalbi duygularla selamlıyor vaktinizin “oku”makla geçmesini diliyoruz.

Cemil Meriç’in “Dergi, hür tefekkürün kalesidir.” sözü bizim hareket noktamızdır. Okumayı adet edinmiş, okuduklarını tefekkür eden bizler sözümüzü dijital âlemde sizlerle paylaşmak için çıktık yola.

Önce kendimize bir isim bulmamız gerekiyordu. Elbet Dede Korkut bize isim koymadı. Keşke mümkün olsaydı da, soy soylayıp boy boylayıp güzel hikâyeler anlatarak bize isim koysaydı. Ancak dijital çağda bu pek mümkün olmadı. Biz de zamanenin fentine uyararak Google formdan bir anket hazırladık. Yayın kurulumuz dergimize isim olabilecek kelimeleri formda okuma arkadaşlarımıza sordular. Karlısu, Karlısu Edebiyat, Türbedar, Seher Yeli, Seher Kuşları, Fikir İşçisi'nin bulunduğu ankete oy kullanarak bizimle fikrini paylaşanların % 31,1'i Fikir İşçisi, % 21,6 Karlısu Edebiyat, % 14,9 Seher Yeli, % 13,5 Seher Kuşları, % 13,5 Türbedar ve % 5,4'ü de Karlısu ismini tavsiye ettiler. Bizler de bu tavsiyeye uyduk dijital çağın araçlarıyla ismimize karar verdik.

Yola çıkarken uzun istişarelerde bulduk. E-Dergimizin tematik olmasına, pdf formatında sanal âlemde dağıtılmasına, fikri görselin önünde tutmak için sade olmasına, irfanımızın işaret taşları olan değerleri ön plana çıkarmaya karar verdik. Belki daha çok karar vereceğimiz şey olacak ama şimdilik bu kararlar kervanın yola çıkması için yetti.

Aziz okuyucularımız, sizleri ruhundaki açlığı doyumak için okuyan, okuduklarını tefekkür eden, fikrini yazıya döken fikir işçilerinin sanal meydanda binlerce silik sözün arasından fark edilmeyi bekleyen sözleriyle baş başa bırakıyoruz.

Mustafa DURAN
Okul Müdürü

BAŞLARKEN...

Mehmet Serdar DEMİRKOL
Karlısu SBL/Türk Dili ve Edebiyatı

Kimi yazarlar, sitem dolu bakışlarla “İrfanımızı maziye bağlayan köprüler yıkılmış.” düşüncesini gökyüzüne kanatlandırsa da kimi yazarlar, bir umut kuşunun serinliğiyle “Böyledir, mazi bizi hiçbir vakit terk etmez” düşüncesini yeryüzüne bir tohum gibi serperler.

“Fikir İşçisi”nin de kelimelerle kuracağı ünsiyet, sözü edilen bu yazarlardan farklı olmayacak. Baksanıza, hakikat yanı başımızda filizlenmiş, uzaktan seyrediyor bizi: “Bir kucak odun; küçük bir ateşi söndürür; büyük bir ateşi daha da canlandırır.”

“Fikir İşçisi” için kelimeler de böyle... Neden olmasın ki? Dikkatli bir nazar rahatlıkla fark eder bunu. Dört mevsim taze kalan kelimeler var şu gök kubbe altında. Yaprağını dökmez onlar. Yaralarımıza şifadır. “Her gece bir ışık her gün bir bahar.”dır.

Kış uykusuna yatan kelimeler mi? Tabii ki onlara da yer var bu dünyada. Ne var ki zaman, mezar taşlarına döner onlarla. Şairin devran bî-sükûn dediği saatler başlar. Ateş canlanır. Dert çoğalır. Dost bî-perva olur. Hem-dert çekilir gözlerden. İnsan mı? Kelimelerle aynı ölüm uykusundadır o da. Şu bir hakikattir ki, insanın dirilişi, kelimelerin de uyanışına bir yankı olacak.

Öyleyse yürümeye devam. Neden mi? Baksanıza bu yeryüzü üstünde “Öldürülmesi gereken ölümler de var.” “Fikir İşçisi” olarak yaşayan ölümlerden biz de dem vuruyoruz. Zira ölümlerin yaşayanları yönettiği düşüncesindeyiz. Böyle bir pencereden bakıldığında kâh Hakka giden mukaddes bir yol olabiliyor kelimeler kâh ulu makamlara ulaşmayı zorlaştıran taş bağırlı bir dağ... Kabul edilmeli ki, insanın istikametini seçeceği kelimeler belirliyor.

Heybemize doldurduğumuz kelimeler, yürüyeceğimiz yolu tarif ediyor bizlere. Zira âlemi gösteren birer gözdür her kelime. İnsan, hangi kelimeyle yarenlik etmişse baktığı her yerde kendi yüzünü görecektir ve vardığı her yere kendi dünyasını taşıyacak. Söylesenize kelimesi olmayan bir insanın, hem kendi içindeki âlemi hem kendi dışındaki âlemi seyredebilmesi mümkün mü?

Hâlbuki kelimelerle dostluk kuranlar, bir kitap nazarıyla bakarlar kâinata. Bu kitaptaki her harfin, her hecenin ete kemiğe büründüğüne, kelime olarak görüldüğüne şahitlik ederler. Bu sırrı keşfedemeyenlere ise ormanda uyuyan bir dilber olarak görünür her bir kelime. Hoyrat, karanlık ve çiğ...

“Kelimeler, senin türben” diyor Cemil Meriç. Ebediyeti arzulayan bir insanın demirleyeceği bir liman... Doğru ya hangi kelimeye teslim etmişse gönlünü ona göre muamele görecektir insan. Bu sebeple ki rengi solmayan kelimelerin peşindeyiz. Kayayı kırabilecek, madeni eritebilecek kelimeler arıyoruz. Neden mi? Her harfe her heceye bir hakikatin gizlendiğini düşünüyoruz. Değil mi ki okunası bir kitaptır kâinat. Bir Fatih edasıyla yürüyoruz o kitabın sayfalarında. Ormanda uyuyan dilberi uyandırmak istiyoruz. Sebebi şudur ki; gül solgun, gülistan harap, bülbül sürgün...

Kelime, bir mabettir bize göre de. Zaman zaman bu kelimelerle kurulan bu mabede bayağılar girecek olsa da gam değil. Zira “Fikir İşçisi”nin nazarında “Her ıstırap, mukaddestir.” Durmaya mecalimiz yoktur bu yüzden. Tembellik edeceğimiz vaktimiz de...

Musa, esasını vurmıştu denize. Biz kalemimizi batırıyoruz hokkaya. Musa değiliz belki ama biz de bir tecelli bekliyoruz. Kelimeler, bu nedenle arılar gibi vızıldayıp duruyor zihnimizde. Zira insan, suya nakışlar çizip duruyor. Kelimelerini kaybetmiş tir çünkü. Kelimelerini yani anlamını...

Hâlbuki bereketli topraklar üzerindeyiz. Muhteşem bir mazinin hem havarileri hem de varisleriyiz. Bu mesuliyet, hazine bulunan bu toprağı bir Ferhat gibi kazma mecburiyetine dönüşüyor bizde. Vahdeti kelimelerle arıyoruz bu nedenle. İstesek, başka bir denizde boğulabilirdik.

Her kelime, Şirin'i arayan bir kazma olacak “Fikir İşçisi”nde. Arayışa çıkacağız. Yaşadığımız çağ, ışığı körelmiş bir deniz feneridir çünkü. Kelimelerini kaybetmiştir. Yani şuurunu.

Arayısta olacağız. Çağ, karanlıktadır. Anlıyoruz ki böyle bir çağ, ne kendi yönünü tayin edebilir ne de açığındaki gemilere istikamet verebilir. Gemileri yakmak mı? O beyhude bir uğraş, ağrıyı dindirmeyecek. Işığa eski cesaretini kazandırmak deniz fenerini iyileştirebilir ancak. Bu nedenle tazeliğini kaybetmeyecek yeni anlamlar peşindeyiz, yeni kelimeler.

Kim bilir, belki de bir kelime olmak için gelmişizdir bu cihana. Öyleyse asamızı denize vuruyoruz. Kalemimizi batırıyoruz hokkaya. Bakarsınız nice kelime tecelli eder gönül dağımıza.

“Kelimeler,
senin türben” diyor
Cemil Meriç. Ebediyeti
arzulayan bir insanın
demirleyeceği bir liman...
Doğru ya hangi kelimeye
teslim etmişse gönlünü
ona göre muamele
görecektir insan.

MUSTAFA KUTLU HİKÂYELERİNDE İNSANIN SOSYAL DEĞİŞİME ETKİSİ

Beren ÇİÇEK
Karlısu Sosyal Bilimler Lisesi

Zaman ilerliyor, toplum değişiyor. İnsan ise bu değişimin içinde kendine hiç değişmeyecek bir sığınak arıyor. Bulabilir mi? Neden olmasın. Bulabilir elbet.

Ne var ki, bu arayış, bazı sorunları da beraberinde getiriyor. İnsan, öz yurdundan uzaklaşabiliyor mesela. Zira sadece bu dünya için yaratıldığını düşünüyor. Hâlbuki bu düşünce, ruhu yaralıyor; insana asli görevini unutturuyor. İnsan, cennetten bir köşe yapması gereken bu dünyayı kendine cehennem edebiliyor.

Mustafa Kutlu tam da bu noktada çıkıyor karşımıza. Ruhu yaralı insanı anlatıyor hikâyelerinde. Ruhu yaralı olduğu için huzurun elinden tutamayan insanlardan dert yaniyor. Bu nedenle insana yapması gereken vazifeleri hatırlatıyor.

Bunu yaparken de okuyucunun anlayabileceği bir üslup kullanıyor Mustafa Kutlu. Hikâyeleştiriyor gözlemlediklerini. Onun elinde hikâye; hayatı ve insanı seyredebileceğimiz bir ayna oluyor. En çok da kendimizi görme imkânı yakalayabiliyoruz bu aynada. Denilebilir ki, Mustafa Kutlu, aynanın kırılmasından hiç korkmadan insan gerçeğini yansıtmış hikâyelerine. Ne de iyi yapmış. Unuttuğumuz hayat, bir anda belirebiliyor her satırda. Hayatın kaldırımlarında unuttuğumuz, kendimiz.

Hikâye karakterlerini ise yoldan geçerken karşılaşılabileceğimiz kişiler gibi seçiyor Mustafa Kutlu.

Mesela *Rüzgârlı Pazar* adlı hikâyedeki Duran karakteri... Üst geçitteki küçük tezgâhında ailesine para yetiştirmeye çalışan çocuk Duran. Yolda yürürken ya da kırmızı ışıktaki yolda beklerken küçücük çocukların yolun kenarında küçük bir tezgâh açarak para kazanmaya çalıştıklarını görmüşüzdür. Sadece görmüşüzdür. Yüzlerindeki buruk gülümsemeyle görmüşüzdür. Fakat o buruk gülümsemenin ardında ne olduğunu bilemeyiz. Çünkü bazı insanların hatta çocukların bile içinde fırtınalar kopsa da dışlarında rüzgâr esmezdi. İşte Duran, o çocuklardan sadece biriydi. Hayatın somurtkan yüzünü daha küçücükken gören, yolda küçük tezgâhında para kazanmaya çalışan tezgâhından bile daha küçük olan çocuk...

Bazen insanı buna zorlayan toplumla, bazense

insanı buna zorlayan toplumsal değerlerle. İşte zorluklar bize böyle anlatıyor Kutlu. Saf, doğal karakterler seçerek. Basit bir dille... İnsanı, toplumu temel alarak... İnsanın özünü kaybetmeden önceki hâlini anlatarak... Toplumun insandaki baskısını anlatarak... Bu sorunların çözümü ise yine Kutlu'da saklı... Kutlu'nun doğallığında, bilincinde, saflığında... Çözümü yine özüyle ayrı düşmemiş insanlarla anlatıyor. Toplum tarafından dışlanan, hor görülen insanların bu sorunlardan sonra nasıl bir yol izlemeleri gerektiğini hikâyelerinde anlatıyor. Bu da bir çözüm yolu oluyor bizlere.

Mesela *Kapıları Açmak* kitabındaki Zehra... Abisinin paragözlüğü yüzünden serseri Kemal ile evlendikten sonra Kemal'in kumar borçları yüzünden Zehra'yı koskoca İstanbul'da yalnız bırakması. Sadece bu kadar da değil. Kötü yola da düştü Zehra. Yaptığının yanlış olduğunu biliyordu. Geri dönmesi gerektiğini de. Herkes ona 'Geri dönsen de kimse seni artık istemez, vazgeç.' diyordu. Fakat o kimsenin dediklerini umursamadı. Köyüne, ailesine geri döndü. Zor olsa da köy halkı bu duruma alıştı. Zehra kendine ardına kadar açılmış, ardında çiçek kokuları olan güzel bir kapı açmıştı. Peki, Zehra'nın yaşadıkları toplum tarafından dışlanan, istenmeyen yaşam değil miydi? Zehra'nın bu sorunlardan sonra gösterdiği tutum bizim için bir çözüm yolu değil miydi?

Ve insan... Mustafa Kutlu'ya göre insan, varlık âleminde kendini en iyisi, en mükemmeli sanan bencilik abidesidir. Mesela *Ya Tahammül Ya Sefer* adlı kitaptaki Murat Bey'in arkadaşları... Kendilerini en iyisi en mükemmeli sandılar. Murat Bey ile çıktıkları milleti kurtarmak amaçlı yolda Murat Bey'i yalnızlığa terk ettiler. İnsanın en mükemmel en iyi hali bu muydu? Değildi. Yaptıkları tek şey bencilik ve umursamazlıktı. Ki bu iki davranış da insana yakışmazdı. Onları bu insana yakışmayan davranışlara iten neydi peki? Mevkiiydi, para idi, mal-mülk idi, topluma yaranamama korkusu idi...

Mustafa Kutlu'ya göre insanın tek derdi para, mevkii, mal-mülk oldu. Böyle değildi insan. Yetinmeyi, elindekine şükretmeyi, anın tadını çıkarmayı bildirdi.

*Ve
insan... Mustafa
Kutlu'ya göre insan,
varlık âleminde kendini
en iyisi, en mükemmeli
sanan bencilik
abidesidir.*

Yaşadığı olaylardan, duygulardan ders çıkarırdı. Çevresindeki insanların duygularına düşüncelerine saygı gösterir, fikirlerini açıkça dile getirirdi. Yaşanılanları sorgular, aklına yatmayan yerleri bildirirdi. Kültürlü modernleşme söz konusuydu. Elindeki pahalı karton bardaktaki kahveye göre ya da satın aldığı insanda geçici bir heves yaratan pahalı kıyafetlere göre değil, okuduğu kitaba, giydiği Batı'nın örneği olan kıyafetlere göre belirlenirdi. İnsanlar cebindeki paraya göre değil, kalbindeki merhamete göre değerlendirilirdi. Yaptıkları iyiliklere, sevindirdikleri insanlara göre değerlendirdi. Ne zamanki zaman ilerledi, toplum değişti insan yalnızlaştı. Artık amacı anın tadını çıkarmak, bu günü yaşamak değil yarın için çalışmak oldu. Bu günü yaşamadan çalışır oldu. Bineceği son model arabayla, aldığı binlerce liralık telefonla kendini haklamaya çalışır oldu. Daha sonra da mal-mülk derdine düştü insan. Parayla mutluluğun geleceğini sandı. Hayatta en değerli şeyin para olduğunu sandı. İşte böyleydi Murat Bey'in arkadaşları...

Kutlu'nun dediği gibi; **“Hayatta paradan daha değerli şeyler var...”** Sağlık var, aile var, yağın yağmurdan sonra kokan toprağın kokusu var. Bakın toprağın kokusu bile paradan daha değerlidir. Çünkü doğaldır, saftır, temizdir. Fakat insan bunu bilemez çünkü toplum insanı yapmacılığa, hırsa, bencillığe itti. İnsanı doğrusundan ayırdı. Saflığını, doğallığını, kaybettirdi. İnsanı en iyisi en mükemmeli en zengini yapmaya çalıştı. İnsana benliğini unutturdu. Geldiği yeri, yaşadığı zorlukları unutturdu. Biçtiği toprağı, geçinmek için sağdığı ineğı unutturdu. İnsan topluma ayak uydurmaya çalıştı. Toplum süt veren ineğı, hasat veren toprağı sevdi insan çiftlik kurdu. Toplum savaşı seçti insan silah üretmeye başladı. Toplum sanat sevdi, şiir sevdi insan yazmaya koyuldu. Ve en sonunda toplum en çok parayı sevdi. İnsan topluma yaranabilmek için çiftlik de kurdu savaşa da gitti sanata da yöneldi. Hepsi topluma yaranmak içindi. Toplumdan biri gibi görünmek içindi. Mevkii hayallerini yerine getirmek içindi. İnsan hayalleri için doğrusunu, milletini, yoldaşlarını ezdi. Yurttaşlarının sorunlarını göz ardı etti. Yaşanılan zorlukları es geçti. Üst geçitte hayata tutunmaya çalışanlar varken insan bunları umursamadı bile. İnsanın gözü boyanmıştı. Mevkii ile para ile mal-mülk ile.

Kutlu bunları özünü yitirmemiş insanlarla anlattı bizlere. Toplumun değiştiğini insanın da buna ayak uydurmaya çalıştığını hikâye adı altında ima etti. Toplumsal sorunları kendi hikâyelerinde çözmeye uğraştı. Belki insanlar feyz alır, küçük bir kelebek etkisi yaşanır diye.

Kutlu'yu görmek, ona erişmek kolaydır. Çünkü Kutlu her yerde... Kütüphanede, evimizde, kitapçıda...

Kutlu'nun kitaplarında bunları çok gördük. Mal-mülk derdine düşenler mi dersiniz, mevkii uğruna doğrusundan şaşanlar mı? Mesela Ya Tahammül Ya Seferde birlikte çıktıkları milleti kurtarmak yolunda arkadaşları tarafından mevkii uğruna yalnız bırakılan Murat Bey... Ya da Kapıları Açmak kitabında abisi ailesini bile ikna edip para karşılığında kız kardeşi Zehra'yı evlendirmesi... Oysa Zehra'nın ailesi düzgün, temiz insanlardı. Murat Bey'in arkadaşları okumuş saygın kişilerdi. Hedefleri olan, o hedef için dergiler çıkaran insanlardı. Çok okuyup çok bilen insanlardı. Fakat görüyoruz ki artık okumak yetersiz. İnsanlar kitapları okuyor ama nafiye. Haberlerde Zehra'nın yaşadıklarını yaşayan kızları görüyorlar. Fakat hâlâ umursamazlık devam ediyor. İnsan gözünü açmalı. İnsanın gözü açılmalı. Herkes gibi kıyafetlerini değiştirerek, elinde -sözde- okuduğu kitabını çanta gibi dolaştırarak, olaylara sosyal medyada tepki göstererek hiçbir yere varamaz. Belki de insan bu yüzden toplumdan uzaklaşmalıdır. Belki de bu yüzden toplumun süslü, duygusuz hayatına yaranmaktan, bu hayata ulaşmaktan vazgeçmelidir. Belki de bu yüzden toplumdan ayrılmalıdır. Fakat insan toplumdan tamamen ayrı bir birey de olmamalı, olamazda. İnsan kendi doğrularını belirlemeli ve o doğruları doğrultusunda ilerlemeli. Tıpkı Kutlu'nun dediği gibi aslında: **“Birey olmak, herhalde ormanı hiçe sayan bir ağaç olmayı gerektirmez.”**

İşte böyledir insan ve toplum. İki ayrı şekilde iken uyumsuz, gereksiz, saçma fakat iç içe iken benzersiz bir ahenk yakalayan iki varlık. İnsanı değiştirmeye çalışan toplum, topluma yaranmaya çalışan insan. Kısacası uyumsuzluğun uyumudur insan ve toplum.

İşte Kutlu'nun kitapları da böyledir. Bize bunları gösterir. Bir nevi öğretir. Aslında Kutlu, sadece bir yazar değil. Bir öğretmendir aynı zamanda... Toplumun, insanın öğretmeni... Bizim öğretmenimiz. Geri kaldığımız dersleri inceler, sebebini araştırır ve en sonunda dersi anlatır hikâyelerinde. Bu yüzden okumalıyız Kutlu'yu. Onun kitaplarına bu yüzden yönelmeliyiz. Eksiklerimizi, yanlışlarımızı düzeltmek için.

Kutlu'yu görmek, ona erişmek kolaydır. Çünkü Kutlu her yerde... Kütüphanede, evimizde, kitapçıda... Fakat marifet Kutlu'ya erişmekte değil. Asıl marifet Kutlu'nun düşünce yapısına erişmekte. Kökten ayrılmadan gövde, dal ve yaprakla bütünleşebilmek için.

Ağaç olabilmenin ve bir orman olarak görülebilmemin başka bir yolu yok.

HA ÇİÇEK HA KİTAP

Elif KILINÇ

Karlısu Sosyal Bilimler Lisesi

Kitap hayallerimizi içine yazdığımız yahut yazılanları hayal ettiğimiz iyi bir arkadaştır. Kahramanlar, olaylar, yerler, zamanlar... Hep iyi sonla biten masallar, gerçek hayatı yansıtır hayatı tekrar sorgulamamızı sağlayan kitaplar... Dünyada bunlar da oluyormuş,dedirten kitaplar...

Kutlu'nun dediği gibi “**Önce yoldaş sonra yol**”dur kitap. Bence kitap daha iyi dosttur insandan. Kitap ile insanın en büyük farkı ne biliyor musun? Kitap seni dinler ama insan öyle mi? Ya can sıkar ya seni suçlar ya dediklerini saçma bulur. Neden öyle yapar bilir misiniz? Kendini tatmin etmek için, kendisinin daha iyi olduğu kanaatine varmak için...Ama kitap öyle midir? Seni dinler, dinlemekle de kalmaz içindeki sözlerle cevap verir sana. Bir çağrışım uyarır kalbinde. Buna göre en iyi yoldaş kitap diyemez miyiz?

Yağmur yağarken pencereye doğru oturduğunda kahvenle birlikte okuduğun osatırlar kalbini mest eden sözcükler kavuşturamaz mı seni huzura? Yağmur sesi ile yudumlarken kahveni üstüne aldın mı birde o yorgan misali cekeğini... Oku o zaman ne duruyorsun kapını tıklatıp gelmiş ya huzur ayağına...

Tam da bu sırada Kutlu'nun, bir hakikate yer verdiğini görürsünüz Sır adlı hikâyesinde. Patron kitaplarını denize at öyle gel yanıma, diyor ama bu onun için çok zordu çünkü kitapları, kitapları onun her şeyi idi. Onlarsız yaşayamazdı. Aynen şöyle diyordu: “**Benim servetim kitaplarım, kitaplarım yani hayatım.**”

Kitap bu insanın hayatı olmuştu artık. Onlarla doğmuş, onlarla hayata başlamıştı onlarla ölmek istiyordu. Peki ya biz neden okumuyoruz? Hiç sordun mu kendine bu soruyu? Ben okumadığım zamandönüp soruyorum kendime

neden okumuyorsun? Canın sıkıldığında seni eğlendiren, derdine derman olan bu arkadaşı...

Etrafımızdaki şeyler bizim için çok değerlidir değil mi? Ama o değer verdiğimiz şeyler bir gün gelip elimizi tutacak mı? Düştüğümüz zaman bizi kaldıracak mı? Biz insanlar hayatta değer vermemiz gereken şeylere değer verirken önmüzdeki güzellikleri kaçırmıyor muyuz aslında? Kutlu, şu şekilde izah etmiş ya bu durumu:

“**Ha çiçek ha kitap. İki temiz, asıl ve derin unsuru yan yana getirmiş olmanın mutluyum.**”

Kitap bu insanın hayatı olmuştu artık. Onlarla doğmuş, onlarla hayata başlamıştı onlarla ölmek istiyordu. Peki ya biz neden okumuyoruz? Hiç sordun mu kendine bu soruyu?

Kitap okuduğumuz için övünmeliyiz belki ama biz ne yapıyoruz övünmek için: Okuyoruz. Yapma bunu be insanoğlu. Olur mu böyle şey? Sen kitabı okuyacaksın onla konuşacaksın. Tıpkı bir dost gibi...

Hem ne güzel söylemiş Kutlu: “**Kaleme dahi sırrını verme gider kâğıda yazar.**” Sen buna rağmen neden bir insana bahsediyorsun ki bundan? Kalem bile bunu yaparken insanoğlu neler yapmaz bilmez misin? Kutlu'nun dediği gibi bunu geçirdin değil mi içinden? “**Yahu bu insanoğlu niye böyledir?**”

O zaman bu konu aramızda da “**sır**” öyle değil mi sevgili okur?

MUSTAFA KUTLU HİKÂYELERİNDE AİLE VE İNSAN

Esmâ Betül KURT
Karlısu Sosyal Bilimler Lisesi

Zaman. Bütün her şeyin değişmesi için en büyük faktör. Arkadaşlarımız, dış görünüşümüz, huylarımız... Her şey zamanla değişir. Her şey zamanla yenilenir. Değişime direnen tek bir şey vardır: **Aile**.

Ailemiz, aileye olan bakış açımız, samimi-yetimiz kolay kolay değişmez. Ailemiz bizim kişiliğimizi, zevklerimizi yansıtır. Peki, bize hayatın gerçeklerini öğreten kişilere sadece kan bağıyla mı bağlıyız? İlla annemiz ve babamız mı olmalı bize doğruyu yanlış öğretilecek kişilerin?

*Her şey zamanla değişir. Her şey zamanla yenilenir. Değişime direnen tek bir şey vardır: **Aile**.*

Bir mahalle bize hayatı, birlikteliği, aile olmayı öğretmez mi? Ya da mahalle sakinleri bizim ailemiz olamaz mı?

Kutlu, kitaplarında bunu gösterdi işte. Mahalledeki insanların ailenin bir parçası olabileceğini anlatıp durdu hikâyelerinde. Bu Böyledir kitabındaki Süleyman ile ya da Zafer Yahut Hiç kitabındaki Oya ve Nermin ile. Üçü de hayatın aksini, somurtkan yüzünü daha küçükken görmüşlerdi. Hayat onlardan ne mi istiyordu? Kırılan kanatlarıyla uçmalarını... Onların kanatlarını iyileştirecek, yaralarına merhem olacak aileleri yoktu. Sadece onlar ve kırılan kanatları vardı. Hayat da onlardan bu kırıkkanatlarıyla zirveye kadar uçmalarını istiyordu.

Bazen ailemiz hayatın sonuna kadar yanımızda olmayabilir. Yolun sonuna kadar bize eşlik edemeyebilir. Daha yolun başındayken bizi bırakabilir. Onların olmadığı bir yolu da yürürebilmeli insan. Değil mi? Peki ya ayaklarımızın üzerinde duramayacak kadar küçüksek? Küçük yaşta babasını kaybetmiş, kendi ayakları üzerin-

de durmaya mecbur kalmış Süleyman gibi. Yorgancıda çırak olarak çalışıp evine, kalan ailesine para getirmek zorunda olan Süleyman gibi...

Evet, onu elinden tutup kaldıracak bir babası yoktu ama onun zeki olduğu fark edip memur olması için elinden geleni ardına koymayan mahalle sakinleri vardı. Onun çalışıp ilerde kuraçağı ailesine daha iyi bir gelecek sunabilmesi için uğraşan koca yürekli mahalle sakinleri... Baba hasretiyle yanan yüreğini mahalle sakinleri söndürdü. Baba sevgisini veren Yorgancı Yaşar Usta oldu.

Süleyman'ın tabiriyle ailesinin bir parçası oldu. Bu duruma konuk olan sadece Süleyman değil. Günümüzde pek çok insan aile üyelerini veya ailesinin tamamını kaybediyor. Bu durum her ne kadar üzüncü olsa da önemli olan kendi ayaklarımızın üzerinde durmayı denemek Süleyman'ın yaptığı gibi... Hiçbir şey Süleyman'ın başarmasına, ayakta durmasına engel olamaz. Kendini kaybetmek yerine kendini buldu Süleyman.

Süleyman şanslı sayılırdı. Ailesini tanımadan, görmeden büyüyenlere kıyasla. Anne baba sevgisi görmeden, en başından beri bu yolda yalnız yürümeye başlayabilir misiniz? Buna mecbur kalan binlerce insan var. Bunlardan ikisi Oya ve Nermin. Daha annesini doğru düzgün koklayamadan kız yetiştirme yurduna bırakılan kızlar. Hayat, daha yürümeyi bilmeyen bu kızlardan koşmalarını istiyor. Kırık olan kanatlarını daha hızlı çarpmasını istiyor. Fakat onlar "**Ben yürümeyi bilmiyorum koşmam**" deyip de kestirip atmadılar. Elinden geleni ardına koymadan çalışıp kazandılar. Evet, çok zor oldu. Annesiz babasız, destek olacak birisi olmadan başarmak çok zor. Zaten onlar en büyük engeli aşmışlardı. Belki düştüler dizleri kanadı, belki kolları morardı. Ama onlar bunları bir engel olarak görmek yerine aştıkları engelle gurur duydular. Dizlerine yara bandı takıp, kollarına buz tuttular. En sonunda başardılar.

Oya gururlu bir öğretmen, Nermin ise iyi bir hemşire oldu. Şimdiki gençlerimiz ise istediği telefon alınmadığı için çalışmıyor. Bunu bir engel olarak görüyor. Başka insanların büyük engellerini ona rağmen çalışıp kazandıklarını görmüyorlar. En büyük sorumuz da bu: **Engeller bizi durduracakmış gibi engel yaratıyoruz.**

Peki şimdiki gençlerin bu şekilde düşünmesinin sebebi ne? En küçük bir durumu engel yaratmalarının sebebi nedir? Ailelerimiz mi? Belki de evet. Her şeyden, büyük veya küçük her durumdan koruyan aileler. Aslında kulağa hoş geliyor. Değil mi? Değil maalesef... Aileler kendileri yaşadığı sorunları çocukları görmesin, yaşamasın istiyor. Aslında doğru bir yaklaşım... Ama bu istekleri gözlerini o kadar çok boyamış ki çocuklarına zarar verdiklerini fark etmiyorlar.

Ailesi zor şartlarda kazanmış insanların çocukları genelde ailesi kadar başarılı olamıyor. Bahsettiğim ebeveynlerden Hüseyin de öyle. Annesi doğum sırasında can vermiş, Hüseyin'e anne sütü içiremeden bu dünyadan uçup gitmişti. Anne sevgisinde mahrum kalmasına rağmen ayakta durmayı başarmıştı. Bir kanadı kırıkta ama diğer kanadının değerini biliyordu. Babası işe diğer kırık olan kanadını iyileştirmeye çalışıyordu.. Maddi durumları pek parlak değildi ama babasının Hüseyin'i okutma isteği bu engeli yıktı.

Sınava girdi, burs kazandı, çalıştı, çabaladı en sonunda başardı. Başardı başarmasına ama en büyük desteğini, babasını kaybetmişti. Sağlam olan kanadı da kırıldı.

Hüseyin'in yolundaki taşlar onu düşürmemiş, cam kırıkları ayaklarını kesmemişti. Peki, Hüseyin'in oğlu? Hayatın karşısına çıkardığı tüm zorlukları umursamadan başaran Hüseyin'in oğlu neyi başardı? Babasından daha iyi imkânlarla sahip olmasına rağmen gözü okuduğu üniversiteden mezun olmak da değil ticaretteydi. Elindeki imkânların farkında değildi. Elinde avcunda ne var ne yoksa uçup gitmiş olan babasının azmini görmedi, göremedi.

Peki, Kutlu hikâyelerinde aile konusunu neden bu kadar benimsedi? Günümüzde ailenin kıymetinin azaldığını düşündüğü için olabilir mi? Elimizdekilerin kıymetini bilelim diye mi? Ailemizin varlığının ne kadar önemli olduğunu görelim diye mi?

Peki ya sen ailenin kıymetini biliyor musun? Kanatlarının kırık olmadığını, özgürce uçabildiğinin farkında mısın? Dizlerin kanadığında yara bandı yapıştırabilecek birisi olduğu için şükrediyor musun?

İşte Kutlu, bunun için aileden bu kadar çok bahsedip, bize öğütler veriyor. Elimizdeki kıymetini bilelim, ailemizin varlığı için şükredelim diye. Bunun kıymetini öğrenebilmek için Kutlu'nun kitaplarını okumak yeterli olmayacak. Onun düşüncelerini de hayatın her noktasına taşımamız. Bize ulaştırmak istediği düşünceleri anlamalıyız. Belki bize iletmek istediği mesajı anladığımızda bu bizim hayat felsefemiz olabilir. Ne dersiniz?

Aileler kendileri yaşadığı sorunları çocukları görmesin, yaşamasın istiyor. Aslında doğru bir yaklaşım... Ama bu istekleri gözlerini o kadar çok boyamış ki çocuklarına zarar verdiklerini fark etmiyorlar.

HÜZÜN VE TESADÜF

Yavuz Selim DURAN
Karlısu Sosyal Bilimler Lisesi

Mustafa Kutlu hikâyelerinde kahramanlar Türkiye'deki sancılı değişimin birer şahididirler. Hikâyelerinde çokça kullandığı bir teknik olan birbiriyle bağlantılı olayları farklı farklı başlıklar altında anlatıyor. Ancak her hikâyede farklı eleştiri ve düşünceler ön plana çıkıyor. Bu nedenle biz de özetleme yerine hikâyelerini teker teker değerlendireceğiz:

Seyfettin'i Severdik:

Bu hikâyede bahsedilen Seyfettin sürekli gezen, sürekli filmler izleyen, her çeşit kitapları okuyan, şakacı, eğlenceli bir adamdır. Bu özelliklere sahip olduğu için de herkes tarafından sevilen bir adamdır. Aslında biz de böyle hayat dolu kişileri severiz. Bu yüzden Seyfettin çok sıcak bir karakter olarak bizi selamlıyor.

Mahzun Mücahit:

Bu hikâyede yıllardır haber alınmayan babanın eve geldiğindeki ailenin tepkisi betimlenmiştir. Evde bulunan Karabaş, küçük kardeş Abdurrahman, anne ve dedenin şaşkınlık ve mutlulukları anlatılmıştır. O kadar canlı bir anlatımı vardır ki kavuşma sahnesi bizleri de mutlu eder.

Bir Şey Yap:

Yazar bu hikâyede bir diyalog vermiş ve bu diyalogda bir kişi diğerine öğütlerde bulunuyor. Bu öğütler, dünyanın değişmesi için doğru, faydalı bir şeyler yapmakla ilgilidir. Akıcı anlatım, şiirsel üslup metni okunur ve etkileyici kılıyor.

Su Sesi:

Bu hikâyede mahalledeki herkes tarafın-

dan kullanılan çeşmenin bir gün çalınmasıyla çeşmenin kapatılmasını ancak Cevat isimli gencin asla vazgeçmeden sürekli yeni bir çeşme takarak çeşmenin kapanmamasını sağlaması anlatılıyor. Gayret ve ısrarı bizlere ilham veriyor.

Uysallığın Lüzumu Yok İsyanın Sırası Değil:

Bu hikâyede olayların bizim bakış açımıza, o anki ruh halimize, ortamın durumuna göre farklılıklar gösterebileceği anlatılmıştır.

Masal ve Rüya:

Bu hikâyede masalın bizi gerçek dünyadan biraz ayırıp hayallere götüren, tatlı rüyalar görmemizi sağlayan güzel bir değer olduğundan bahsedilmiştir.

Taciser'in Şiiri:

Bu hikâyede Taciser'in, oldukça zengin olan Remzi'den şiir istemesi, ama her şeyi parayla alabileceğini sanan Remzi'nin de şiiri satın almaya çalışmasıyla ortaya çıkan komik bir diyalog vardır. Taciser'in vermek istediği mesajı alamayan Remziler hayatımızı yaşanmaz kılan tiplerdir.

Hikâye:

Bu hikâyede bir adamın kuruyemişçide, sokakta ve kahvehanedeki gözlemleri anlatılmıştır.

Bahar Dalı:

Bu hikâyede elinde bahar dalı olan bir adamın görevli ve bir kadınla olan konuşması vardır. En sonunda adam bahar dalını bir çocuğa verir ve oradan uzaklaşır.

*Mustafa
Kutlu
hikâyelerinde kahra-
manlar Türkiye'deki
sancılı değişimin
birer şahididirler.*

Yürüyen Hüküm:

Bu hikâyede dünyanın değişmekte olduğundan teknolojinin giderek ilerlediğinden bahsediliyor. Ve yazar bütün bu gidişatın kimin hükmünde olduğunu sorguluyor.

Aheste Beste:

Bu hikâyede ağaçların, kuşların, masmavi bir gökyüzünün, hafif bir esintinin, güzel kokuların olduğu bir yaz günü betimlenmektedir.

Kambur Hafız ve Minare:

Bu hikâyede Ali, bir sevda yüzünden kambur hafızın minareden atlama hikâyesini dinleyerek kendisi de hafız ve kambur olduğu için hikâyeyi üstüne alınması ve yazarı bulup hikâyeyi değiştirmesini sağlayarak rahatlaması anlatılmaktadır. Ve insanı gülümseten bir sona sahiptir.

Hüzün ve Tesadüf:

Bu hikâyede Sedat isimli güzel keman çalan bir gencin mahalleye geri dönüşü anlatılıyor. Sedat İstasyon Mahallesi'ne geldiğinde onu tanıyan Zeki, değişen her şeyi ona anlatır. Hiçbir şeyin eskisi gibi kalmadığını gören Sedat oldukça duygulanır.

Karakoncolos:

Bu hikâyede gösteri yaparken ilahi söyleyen çocuklardan, ona otobüste yer veren kapalı kızıdan, Allah rızası için diyerek para isteyen dilenciden kaçan bir kadın ve o kadının sonra cadı oluşu masalsi bir şekilde anlatılmıştır. Hayata at

gözlüğüyle bakan insanların toplumun renklerini göremediğini ve herkesi kendi gibi düşünmeye zorladığını ima yollu anlatıyor.

Dürbünlü Çiçek:

Bu hikâyede yaşlı bir adamın evinin yakınında bulunan değirmen arkı ve çevresi, değirmene gelen suyun geldiği yerler, adamın evi, bahçesi güzel bir şekilde betimlenerek anlatılmıştır.

Mevzu Derin:

Bu hikâyede Selami'nin sevdiği kızın babası, kızın ilk nasıl gördüğü, kızın başka bir talibi olan Hakan ve ailesi, kızla nasıl evlendiği akıcı bir üslupla anlatılmıştır.

Uç Selahattin Uç:

Bu hikâyede taş duvara yaslanan bir adamın geçmişini hatırlaması, çocukluğunda yaptığı futbol maçları, takım arkadaşı Selahattin, mahallenin köpeği Vidi anlatılmaktadır.

On yedi hikâyeden oluşan kitap şiirsel, yer yer şaşırtıcı, insanı gülümseten, hüzünlendiren, yaşamın ayrıntılarından olan kısa hikâyelerde oluşmaktadır.

Yazarın oldukça güzel betimlemeleri olan bu hikâyeler akıcı bir şekilde ve samimi bir üslupla anlatılmaktadır. Her hikâyede farklı kahramanlar ve farklı mekânlar bulunmaktadır. Ancak hepsi birden Anadolu'nun güzel bir mahallesinin sakinleridir. Hepsini tanıdık ve bizdendir.

Yazarın oldukça güzel betimlemeleri olan bu hikâyeler akıcı bir şekilde ve samimi bir üslupla anlatılmaktadır. Her hikâyede farklı kahramanlar ve farklı mekânlar bulunmaktadır.

MUSTAFA KUTLU'DA HAYATIN İZLERİ

Ali ALTUNAL

Karlısu Sosyal Bilimler Lisesi

Sevgi neydi? Hatırlayan var mı? Nerede unuttuk biz onu? Hangi derin çukurlarda bıraktık? Neden mi soruyorum bu soruları? Zira yakın bir zamanda -tıpkı benim gibi- bu soruların peşinde koşan bir yazar çıktı karşıma. Kim mi o? Yabancı değil. İçimizden biri. Sevgiyi derin yaşayanlardan: Mustafa Kutlu. Neden mi o? Çünkü Mustafa Kutlu, onunla tanıştığım eserinde - Hüzün ve Tesadüf- sevgiyi nerelerde aramamız gerektiğini hatırlatıyor bizlere. Sevgiyi nerelerde bulabileceğimizi ya da severek neler elde edebileceğimizi hatırlatıyor.

Biz de bu hatırlatmaların peşinden gitmek, sevgiyi bulmak istiyoruz. Sevilelim istiyoruz. Kapının önünde beklesinler bizi, sevsinler istiyoruz. Yani tıpkı Seyfettin gibi olmak istiyoruz. Sevmek istiyoruz birde. Ama sevebiliyor muyuz? Sevebiliyorsak eğer geç kalmayalım eve. Bizden haber alabilsinler o zaman. Arkamızda yas tutmaya az kalmasın onlar için. Merak ederler çünkü. Hani evden çıkacağımız zaman annelerimiz “Eve geç kalma” derler ya, özgürlüğümüzü ya da eğlencemizi kısıtlamak için kullanmazlar o cümleyi. Bizi merak ettiklerindendir ya da sevgilerinin çukurlara düşme korkusundan. Onun için sevdiklerimizi üzmemeye çalışalım. Mücahit gibi mahzun olmayalım. Bir şey yapalım huzura vesile olsun, şevk versin, hakikate işaret etsin, iyi olsun, kalpleri yumuşatsın.

Mustafa Kutlu'nun da dediği gibi bombalar patlayıp daha fazla çocuk ölmesin mesela. Minik bir çeşme gibi olalım garibanı, yolcuyu, çoluğu çocuğu sevindirsin. Bir yararımız dokunsun tıpkı çeşmeden akan aziz su gibi. Susuzluğu gidersin.

Sizi kesmelerine izin vermeyin, çeşmenin

suyunu kestikleri gibi. Gücümüz yetmez demeyin, korkmayın, illaki bir Cevat çıkar sizi korumak için. Mustafa Kutlu “Beyhude Ömrüm” eserinde, “Umut bir kuştur sürekli öter” diyor. Umutta bizim için öyle olsun. Kuş olsun susmasın hiç ötmesi, kaybolmasın ruhumuzda. Çünkü insanı umut yaşatır. Uysal olmayalım ama isyan da etmeyelim be kardeşim. Ne olduğumuzu bilelim. Gerçek miyiz yoksa değil miyiz? Dönelim masallara yeniden koksun çiçekler, bir uykuya dalalım, rüya görelim su tekrar şırıldasın. Aydınlık bir yüz gördüğümüzde “Sırtma lan!” demeyelim. Tebessüm edelim hayatta. Şiir okuyalım içinde gitmek olsun, uçmak olsun.

Mustafa Kutlu'nun da dediği gibi bombalar patlayıp daha fazla çocuk ölmesin mesela. Minik bir çeşme gibi olalım garibanı, yolcuyu, çoluğu çocuğu sevindirsin. Bir yararımız dokunsun tıpkı çeşmeden akan aziz su gibi. Susuzluğu gidersin.

Dinç ve sağlıklı olacağız ama aynada kendimizi görene kadar. Ona göre yaşayalım hayatı. Bahar dalı gibi olalım; biz çocukları kucaklayalım, çocuklar bizi kucaklasın. Yürüyen hükmün kim olduğunu bilelim, bilelim ki çaresiz kalmayalım hayatta. Yüzümüzde bir gülümlükle aheste beste gidelim. Mustafa Kutlu'nun “İlmihal yahut Arzuhal” eserinde yazar, yazar kışın soğuk derede yıkanıyordu. Biz ise evimizde sıcak suda yıkanabiliyorken banyolar küçük diye şikâyet ediyor feryat ediyoruz. Belki de görgüsüzlük yapıyoruz. Görgüsüzlük yapıyorsak eğer vazgeçelim bu huyumuzdan. Benim hayat felsefemdir; kötü olduğuna kahretmeyin var olduğuna şükredin. Bunun için hüzünlenelim ama Hafız gibi kusurlarımız yüzünden veda etmeyelim hayata. Pepe Zeki gibi olalım ama onun hizmet ettiği Sedat gibi de Nevin'i bırakıp gitmeyelim. Yani seveceksek adam gibi sevelim, yapacaksak adam gibi yapalım. Hayatı dozunda yaşayalım. Görelim ama en iyi şekilde görelim.

Tıpkı Mustafa Kutlu gibi...

MUSTAFA KUTLU HİKÂYELERİNDE AİLE

Leylanur YAKAR
Karlısu Sosyal Bilimler Lisesi

“Hikâye devam ediyor. Çünkü Mustafa Kutlu hikâye yazıyor.”

Kutlu, Hüzün ve Tesadüf adlı eserinde “**Masallar, hikâyeler okuyalım. Masalları boş verdiğimiz gündün bu yana rüya görmez olduk**” demişti. Haklı mıydı? Bu dünyayı, öteki dünyadan haberdar kılamadığımız göre Kutlu haklıydı. Rüyalar görmeliydik. Cennet ötede değildi. Bu dünyayı cennete çevirmeliydik. Cenneti, gözümüzü kapadıktan sonra değil gözümüz açıkken yaşamalıydık.

Aile sadece aynı yuvanın çatısı altında yaşamak değildi. Aynı gönül çatısı altında birleşmekti Kutlu'ya göre. Onun Kapıları Açmak hikâyesini okuduğunuzda ailenin kan bağıyla değil de gönül bağıyla kurulduğuna şahitlik edecek gözleriniz. Zira Kutlu, aynı yuvanın çatısı altında yaşamalarına rağmen aynı gönül çatısı altında birleşemeyen insanları taşır hayat soframıza. Ve siz, bu insanları okudukça bu sofradan aç kalkmamanın zorluğunu yaşarsınız.

Kutlu, Uzun Hikâye kitabında da aile konusuna değinir. Bu kitabı okuyanlar, Kapıları Açmak hikâyesindeki aileye pek de benzemeyen, huzuru bulan ve bir o kadar da mutluluğun peşinde koşan bir aileyle karşılaşır. Annenin kuş olup uçtuğu, baba ve oğlun birlikte yaşamak zorunda kaldıkları bir ailedir bu. Aileden birinin terk-i diyar etmesi, bu dünyadan ayrılıp öte dünyaya kanatlanması her şeyin akışı yönünü değiştiriyor ailede. Kutlu, böyle bir değişikliği, içindeki boşluğu gizlemek isteyen bir insanın çabası olarak değerlendirir kitapta. Annenin anlamı çocuğun anlamı demektir bir bakıma. Anne kuş yuvadan uçunca, babasının kanatları altında yeni bir anlam arayıp durur çocuk. Bu çocuğa bakanlar ve babanın fedakârlığını görenler, Kutlu'daki ailenin hayatı ve insanı anlamlandıran yegâne sığınak olduğunu hissederler elbette.

Kutlu'nun hikâyeleri, çocuklarımızın dua ile

büyütülmesi gerektiğini, yuvalarımızın dua eşliğinde kurulması gerektiğini de söyler bizlere. Neden mi? “**Dua, âdemoğluna en çok yakışan haldir.**” Kutlu'ya göre. Bunda şaşılacak bir şey yok. Duayı dilinden eksik etmeyen bir aile, toplum için büyük bir muştudur. Çünkü aile içinde şekil alır huyumuz, davranışlarımız hatta geleceğimiz.

Aile, bazılarımız için büyüdükten sonra da özlem ve minnet ile anacağımız sevgi yuvası bazılarımız için de hayatımızın kırılma anıdır. Bu açıdan bakıldığında Kutlu'nun hikâyeleri, bir ailenin sadece bir insan için değil o insanın içinde yaşadığı toplum için de ne kadar kıymetli bir yere sahip olduğunu gösterir okuyucuya.

*Aile,
bazılarımız için
büyüdükten sonra da
özlem ve minnet ile anacağımız
sevgi yuvası bazılarımız için de
hayatımızın kırılma anıdır. Bu
açıdan bakıldığında Kutlu'nun
hikâyeleri, bir ailenin sadece bir
insan için değil o insanın içinde
yaşadığı toplum için de ne kadar
kıymetli bir yere sahip
olduğunu gösterir
okuyucuya.*

Dursun mesela. Onun sessizliği boğar bizi Tarla Kuşunun Sesi adlı hikâyede. Öyle bir ailede yetişmiştir ki, sessizliğe mahkûm olur bir ömür boyu. Kutlu, bu sessizlik üzerinden bir aile okuması yapar hikâyede. Anlarsınız ki “**Zor zamanda bizi kanatları altına alan bir sığınaktır**” aile.

Temeli sağlam olmayan sığınaklar en ufak esintide dağılır. Ortada kalan tek şey ise çocuk olur. Yağmur ve rüzgâr sokakları süpürdüğünde bir sonbahar yaprakları gibi oradan oraya savrulur çocuklar. Dursun'un böyle bir sığınağı yoktu. Savrulup durdu bir ömür.

Mesela Ali. Dursun'un yavaşamadığı sığınağa yavaştırmıştır hayat gemisini. O sığınak, tutmuştur Ali'nin elinden. Uzun Hikâye'de ayakları üzerinde durmaya çalışırken görürsünüz onu. Özgüveni yüksektir. Ailesinden sevgi görmüştür çünkü. Geçtiği yollar zaman zaman düşürse de onu, hiç sarsılmadan yürümeye devam etmiştir Ali. Bilir ki, “**Solunan hava, yüzülen su, oturup kalktığın insan, yürüdüğü yol insanı değiştirir.**” Ali'nin hayatında solunan hava, yüzülen su olmuştur Ali'nin ailesi. Ah, ne büyük bir bahtiyarlıktır bu.

Peki, bu aileler neredeler şimdi? İnsana sığınak olan aileler nereye gittiler? İnsanın soluduğu hava, yüzdüğü su olan aileler? Bu sorulara Kapıları Açmak kitabında cevap veriyor Kutlu: **“Artık ne büyük ne küçük, ne akraba ne hısım, ne komşu ne hürmet, ne hizmet ne merhamet, ne şefkat ne hissiyat, ne mürüvvet ne feragat, ne sevgi ne de saygı kaldı. Kalmadı hiç bir şey. Alıp götürdü onları zaman, yerine yeni “çağdaş” nesil geldi. Aile olmayı beceremedik galiba, örnek olamadık yeni nesle. Değerlerimizi taşıyamadık.”**

Kutlu haklıydı. Aile olamıyoruz eskisi gibi. Hâlbuki iyi bir toplumu sağlıklı bir aile oluşturabilirdi. Ama kuramaz olmuştuk böyle bir aile. Kutlu'nun Uzun Hikâyede bahsettiği gibi **“Her biri bir gizli sevda cehennemi olan karşılıksız aşkların törpü-lendiği gençlik”** yetiştiriyor şimdiki aileler.

Mustafa Kutlu, bu durumda olmamızın sebebinin de maymunıştahtlı olmamıza bağlıyor. Birini severken yanıp-tutuşan, ölüp-biten ama onu kolay bir şekilde unutan, kalbinden bir anda söküp atan bir gençlikten şikâyet eder hikâyelerinde. Kutlu, böyle bir aşk anlayışına ve böyle bir aile yapısına isyan eder.

Ona göre eskiler böyle değildir. O, özlediği ve beklediği aile yapısını Uzun Hikâye adlı eserinde anlatır. Mustafa, karısına aşk ile bağlı bir adamdır. Çocuğunu da şah damarı bellemiştir kendisine. Karısının ölümünden sonra sergilediği davranış, bizlere, eşleri Çanakkale'de şehit düşen analarımızın vakur duruşunu hatırlatır. Mustafa, karısı öldükten sonra evlilik cüzdanından çıkardığı fotoğrafı büyütüp çerçevelettirmiş ve evinin duvarına asmış. Sabahları evden çıkarken de karısının fotoğrafına birkaç kez bakar ve dua edermiş karısı için. Söylesenize böyle bir ailede yaşamak istemez miydiniz?

Kutlu'ya göre gerçek sevgi, gerçek aile buydu. Ahde vefalı insanların birbirine duyduğu aşk, ahde vefalı insanların bir araya gelip kurdukları aile, Mustafa Kutlu'nun özlemi olduğu kadar bizlerin de aradığı bir huzur adası değil midir?

Ben Kutlu'nun öykülerinde, bir yuvanın lüks evlere sığabileceği gibi, küçücük bir vagona da sığabileceğini ve aileyi bir araya getirdiği sanılan dört duvarın aslında hiçbir işe yaramadığını gördüm. Aileyi asıl bir arada tutan aralarındaki gönül bağımı. Duvarlar sadece süsmüş; dışarıdan güçlü, heybetli, korunaklı görünen süsler. Mustafa Kutlu, bana bu hakikati anlatıp durdu hikâyelerinde. Haklıydı.

Yuvayı, aile yapan içindeki insandı gerçekten. Para, mal mülk dünyada oyalanılan oyuncaklardı. İşte ben bu düşüncelerin penceresinden hayata ve insana bakarken Kutlu, Yoksulluk İçimizde adlı

eserinde bu düşüncelerimi destekler şekilde çıktı karşıma: **“Bir araba, bir kat ve bir koca diyordu herkes. Oysa bir araba, bir kat ve bir koca bulan arkadaşlarının şikâyetlerini dinler dururdu öbürleri.”** Kutlu, yine haklıydı.

Peki, aile olmak sadece kendi çocuklarıyla, karınla, kocanla milgilenen mi? Hayır. Aile olmak, acıyı da sevinci de yüklenen toplumdur. Mustafa Kutlu'nun aile anlayışı öte dünyaya inanmaktır aslında. Zira öte dünyaya olan inanç bu büyük aileyi oluşturabilirdi.

Baksanıza ne diyor Efendimiz: **“Müslüman, Müslüman'ın kardeşidir.”** Kim bilir bu söz belki de Kutlu'nun aile anlayışını şekillendiriyor. Ona göre hepimiz kardeşiz aslında. Hepimiz Âdemoğlu, Havva kızımız. Bu sebeple destek olmalıyız elimizden geldiğince birbirimize. Varlıklı olanlar yoksullara, sağlıklı olanlar hastalara destek olmalı.

Kutlu'nun İlmihal Yahut Arzuhal kitabını okuyanlar bu düşüncenin yansımalarını görebilir orada: **“Siz ey sağlıklı ve varlıklı olanlar. Ey isleri yerinde tıklarında gidenler. Ey karnı tok, sırtı pek, yüzü gülenler. Ey seçim kazananlar ve koltuğa kurulanlar. Ey dolar uçuranlar ve muslukların başını tutanlar. Beş vakit namazı cemaatle kılanlar. Defalarca hacca gidenler. Bir koyup beş kazanan tüccarlar. Ey mangalda kül bırakmayan siyasiler. Bilim babaları, akademisyenler. Emirle demiri kesebilenler. Unutmayın... Yoksullar sizi bekliyor. Bir niyet, bir haber, bir adım.”**

Evet, böyle bir anlama sahip olmalı bir aile. Zira bu dünyadaki gerçek adalet, muhabbetle kurulacak. Muhabbeti kaybeden bir aile, yaşadığı çağa mutluluk taşımayacak.

Kutlu'nun aileye yüklediği bu anlam, bizim bu yerkürede aradığımız ama varlığını pek de hissedemediğimiz bir anlam, öyle değil mi? Sahi zor mudur böyle bir aile anlayışını oluşturmak. Yaşadığımız çağa şöyle bir göz gezdirdiğimizde, bu soruya **“Hayır, zor değildir”** cevabını vermek zor gerçekten.

Kutlu, bana başka bir şey daha öğretmişti Tarla Kuşunun Sesi kitabında. Aile olmak aynı zamanda yaraları beraber sarmakmış. Ülkenin dara düştüğü, halkın zor günler yaşadığı o zor günlerde bir gönülde birleşti kasabalılar. Köylerini basan eşkıyalardan kurtulmak için ne gerekliyse yaptılar. Aile olup hep birlikte sarmışlardı kanayan yaralarını. Ve üstesinden gelmişlerdi her zorluğun.

Kutlu'ya göre kanayan yaraları birlikte sarmak ve bir gönülde birleşmektir aile olmak.

Böyle bir çağda ne de çok ihtiyacımız var değil mi aile olmaya. Vakit çok geç değil aslında.

MUTLULUK, İÇTE BİR YERLERDEDİR

Melda MUTLU
Karlısu Sosyal Bilimler Lisesi

Size ne ifade eder bilmem. Benim için mutluluk içindeyken huzur bulduğum, dışındayken özlediğim bir cennettir. Kâh bir dağın ardında kâh bir ağacın gölgesinde çıkar karşıma. Nerede karşılaşırsak karşılaşırsak onun yaşadığı mekândan ayrılmak istemem. Fakat hayat, pek müsaade etmiyor buna. Kıs-kanıyor mu ne?

Size mutluluğun ne olduğunu sormayacağım. Herkesin kendine göre bir mutluluk tarifi var elbet. Baksanıza, mutluluğun ne olduğunu şöyle tarif ediyor sözlükler: **“Bütün özlemlere, bütün isteklere eksiksiz bir biçimde ve sürekli olarak erişilmekten duyulan kazanç durumu.”**

Aristoteles ise mutluluğun hissedilebilir bir durumdan ziyade bir hayat tarzı olduğuna inanıyordu. Bu yaşam tarzının temel özelliği, sürekli olarak alıştırmada bulunarak her bireyin en iyi yanlarını ortaya çıkarmasıdır.

İnsanoğlu mutluluğun tarifini tek cümleye sıkıştırmasa da değişik zaman ve mekânlarda mutluluğun elinden tutabiliyor hiç bırakmamak üzere. Mesela sevgili bir arkadaşım, **“İçindedir”** demişti **“Mutluluk Nedir?”** şeklinde sorduğum soruya. Bu cevaba önce tebessüm etmiş sonrasında ise nereden geldiğini anlamadığım bir sıcaklığı hissetmişim içimde. Mutluluk gerçekten insanın içinde mi saklıydı? Kim bilir.

Görüldüğü gibi mutlulukla ilgili yapılan tanımlar, duygu gibi insandan insana değişebiliyor. Baksanıza, **“Mutluluk, her şeyin muazzam bir garip rüya olduğunu fark etmeye bağlıdır”** diyor bazıları.

Sahi, mutluluk sizce de bir rüya mıdır? Veya bu rüyayı fark etmek midir? Bana sorarsanız, mutluluk gerçektir. Rüyalar ise gerçek olmayan unsurlar...

Peki ya emektar kalem, Mustafa Kutlu, mutluluk hakkında ne demiş?

“Mutluluk dediğin, öyle ölçülecek-tartılacak bir şey değildir. Bu sebeple mutluluk konusunda yapılan araştırmalara, rakamlara inanmayın. Hepsı yalandır ama “Hayatınızdan memnun musunuz, bir sıkıntınız var mı?” gibi sorularla toplumun nabzı ölçülebilir.”

Mustafa Kutlu'dan yola çıkarak ben de benzer bir şey yaptım. **“Mutluluk nedir?”** sorusunu sordum onlarca kişiye. Kimi, **“Bilmiyorum, çok uzun zamandır bende yok”** dedi kimi **“Bence mutluluk, insandan insana değişir”** dedi. Birisi için **“maddiyat”**ı mutluluk bir başkası için **“maneviyat”**ı. Anla-

dım ki, mutluluğun sınırları çizilmiş, kesin bir tanımı yok.

Mutluluk, Mustafa Kutlu'nun dediği gibi, **“Sen gurbetten eve döndüğünde annenin canının hangi yemeği çektiğini sorması; bir derdin olduğunda dostunun seni teselli etmesidir”** belki de.

Yahut sevgili arkadaşımın dediği gibi: **“İçindedir.”**

Kulaklık takıp karlı havada sevdiğinle el ele yürümek, küçükken babanın işten erken gelip seni havalara atması, yeni aldığın kıyafetle dışarıya çıkmak, uzun süredir görüşmediğin arkadaşınla sabahlara kadar konuşmaktır mutluluk.

Mutluluk, bir çocuğun salıncakta sallanırken bulutlara yetişme hevesidir.

Anne kokusudur, mutluluk.

Sevildiğini hissetmektir.

Mutluluk, hayallerimizin gerçekleştiği, sevdiğimizimizin yanımızda olup bizi sevip değer vermesiyle bir miktar şans bir tutam sevgi ve bir kaşık huzurla meydana gelen karışımdır.

Mutluluk, arayıştır.

Bildiğim tek mutluluk sevmek... Daha doğrusu bilmediğim.

Geçici bir hevesten alınan duygudur. Mesela çocukken her şeyi yapmaya hevesliydik en ufak şeyden mutluluk duyuyorduk ama büyüdükçe bazı heveslerimiz yok oluyor... Mutluluk kayboluyor.

Mutluluk aşktır.

Mutluluk yoktur.

Bir şeylerden, bazı insanlardan ya da bazı nesnelere dolaylı güzel hissetmek, heyecanlanmak, tebessüm etmek, duygulanmaktır. Keyfinin yerinde olmasıdır.

Mutluluğu arayan da var, arayış içinde olan da. Mutluluğun küçük bir şey olduğuna inanan da var hiç olmadığına inanan da. Mutluluğu hiç tatmamış olan da var, mutlu olup değerini bilmeyen de...

Gelelim bana...

Ben, küçük şeylerden mutlu olabilen bir insanım. İlkbaharın gelmesiyle mutlu olurum mesela... Yağmurun yağmasıyla mutlu olurum, kedimin kendini sevdirmesiyle mutlu olurum, sevdiğim insanların yüzündeki küçük tebessümle mutlu olurum, dua edince mutlu olurum, duam gerçekleşince mutlu olurum, gerçekleşirse de mutlu olurum. Ama mutlu olurum. Çünkü hayat mutsuz olamayacağımız kadar kısa.

Mutluluk vardır dostlar. Mutluluk vardır...

*Mutluluk,
Mustafa Kutlu'nun
dediği gibi, “Sen gurbet-
ten eve döndüğünde annenin
canının hangi yemeği çektiği-
ni sorması; bir derdin
olduğunda dostunun seni
teselli etmesidir”
belki de.*

MUSTAFA KUTLU HİKÂYELERİNDE MODERNİZM VE İNSAN

Sude Yaren BİLGİLİ
Karlısu Sosyal Bilimler Lisesi

İnsan, kendi kendini aydınlatan bir meşale olmayınca bu meşaleyi tutuşturan kitaplara sığındı. Kitapların dünyasında aradı insanlığını. Onların dünyasında insanın ve eşyanın hakikatini aramaya başladı.

Bu arayış hiçbir vakit bitmedi. Geçmiş çağlarda da vardı. İçinde yaşadığımız çağda da devam ediyor. İnsan, bir Nuh'un Gemisi arayıp duruyor kaç zamandır.

İşte Mustafa Kutlu ve onun yazdığı hikâyeler, içinde yaşadığımız çağa meşale olabilecek ve insanlığı içinde bulunduğu pejmürde halden çıkarıp hakikate taşıyabilecek bir Nuh'un Gemisi olabilir. Benim için oldu.

Neden olmasın ki? Kutlu, anlaşılması zor olmayan ama yaşanması zor olan bir hayatın macerasını iki kapak arasına sığdırmayı başarmış hikâyelerinde. Zira doğal ve samimi bir insan olarak çıkıyor karşımıza Kutlu. Bazı konularda aldandığını hissediyorsunuz onun hikâyelerini okurken belki ama aldatmıyor hiçbir vakit. Yaşadığım gibi inanırım, diyen insanların aksine inandığım gibi yaşıyorum, düşüncesinde. Kutlu'nun hangi hikâyesini okursanız okuyun bu düşünceyle karşılaşabilirsiniz. Bu doğallık ve samimiyet, insanın karanlık dünyasına ışıklar saçabiliyor.

Onun hikâyeleri yaşam gibi yaşadığımız gibi gerçekten de... İnsanın kalbini yıkıyor ve temizliyor. Onu okurken bilgiç biriyle değil de bilge biriyle karşılaşıyorsunuz. Kutlu'nun söylediklerini, gözünüze yansırken değil sadece kalbinize değerken de hissedebiliyorsunuz. Bu sözlerimi Ali Ural, ayna benzetmesi ile şöyle tamamlıyor: **“Öykücü bir berber gibi tutmuştur aynayı başımızın arkasından.”**

Kutlu, hikâyelerinde oluşturduğu kahramanları, hayatın içinde dolaştırıyor. Onları, kitaplarının sayfasında yalnızlığa terk etmiyor. Onları bizimle aynı dünyada yaşatıp onlarla aynı hisleri paylaşmamızı sağlıyor. Hülasa Kutlu'nun kahramanları, hayatın içinde hep ele ele olduğumuz, aynı yolda yürüdüğümüz birer kader arkadaşı haline geliyor bizimle. Öyle ki birer abi, abla, kardeş olabiliyorlar bize.

Onlarla düşmeyi, düştükten sonra kalkmayı, yenilerek kazanmayı öğrenebiliyoruz. Kutlu'nun kahramanları yeni bir ümit yeni bir başlangıç olabiliyorlar bizim için...

Kutlu bizimle beraber koştuğu bu kahramanlarla, insana yeni bir ruh kazandırmak istiyor belki de. Bu çaba Kutlu hikâyelerini okuyan hiçbir okurun dikkatinden kaçmaz. Her hikâyede bu çabayı görmek mümkün...

Kire batmış bir dünyaya ve böyle bir dünyada günahın içinde boğulan insanlara bir çağrıdır Kutlu hikâyeleri. İnsan, **“ya tahammül”** edip yaşayacaktır bu dünyada ya da yeni bir dünya oluşturabilmek, yeni bir ruh kazanabilmek için **“ya sefer”** deyip kendini hakikatini arayacaktır. Kutlu'nun çabası budur.

Kutlu, **“Ya Tahammül Ya Sefer”** adlı hikâyesinde insanı bozan en temel unsurları çıkartır karşımıza: Para, mal mülk ve şöhret. Kutlu'ya göre bu unsurlara yenik düşen insan, dünya denilen geçici hayatı kaybedebilir. Dünyanın ışıltısına gönlünü kaptıracak bir insanın da öte âlemdeki ışığa kör olabileceğini söyleyip durur.

Kutlu, toplumun modernleşme macerasını da Huzursuz Bacak adlı hikâyede anlatır bizlere. Kurduğumuz medeniyetin esasen tarıma dayalı olduğunu ifade eden Kutlu, sanayi medeniyetini inşa eden toplumları yanlış anladığımızı söyler. Onların fikir ve eserlerini ya ithal ya da taklit ettiğimizden dem vurur. Zira vahşi kapitalizmin kurduğu bu sanayi, bu medeniyet, bizim inanç ve geleneğimize uymuyordu ona göre.

Kutlu'nun bu söylemleri, bize öz itibariyle medeniyetlerin farklı kaynaklardan beslendiğini gösterirken bizim bunu yanlış bir şekilde taklit ettiğimize de vurgu yapıyor. Ona göre, yabancı bir eserin Türkçe çevirisi yapılırken Türkçenin özüne dikkat edilmesi elzemse modernleşme tarzımızın da bizim özümüzle uygun bir pencerede olması gerekir. Bu nedenle düzen bozulmuşsa dengeyi tutturmanın bir hayli zor olduğunu söyler Kutlu.

Sizce bizim düzenimiz de bozulmadı mı bu kadar yanlıştan sonra...

Mustafa
Kutlu ve onun
yazdığı hikâyeler, içinde
yaşadığımız çağa meşale ola-
bilecek ve insanlığı içinde bulun-
duğu pejmürde halden çıkarıp
hakikate taşıyabilecek bir
Nuh'un Gemisi olabilir.
Benim için oldu.

Ona göre, toplum olarak ardımıza hiç bakmadan yürüdük. Yolun sonuna kadar gözlerimizi açmadık. Bu geçici yaşama esir olduk.

Kutlu bu acı gerçeği şu sözlerle ortaya koyuyor: **“Biz böyleyiz işte, ikinci el bir hayata 'evet' demişiz. Varoluşçuluk, sürrealizm, bugün için postmodernizm hep öyle. Çıkara çıkara Türk Einstein'ını, Sivaslı Sindi'yi çıkarıyoruz. Gelişen bir şehrimizi Doğu'nun Paris'i ilan ediyoruz.”** Kutlu haklı değil miydi sizce?Maalesef haklı. gerçekler hep acı olduğu için kabullenmek istemiyoruz bu durumu. Âmâ raydan çıktıysa tren, o treni raylara tekrardan koyup yolumuza devam etmeliyiz.

Kutlu, bu modernleşme sürecinde eski yeni tartışmasına da yer verdi. Bu konuyu ise Hüzün ve Tesadüf kitabında şu şekilde dile getirdi: **“Çocukluğumuzda bizi masallarla uyuttular. Sonra bir gün geldi bizatihi masalın saçma sapan bir şey olduğu, başta çocuklar olmak üzere kimsenin masallarla uyutulmaması söylendi. Fakat günümüz toplumu çocukların düş dünyasını zenginleştiren ve kendilerince mutlu bir hayal âlemi oluşturmaya yarayan masalların ve hayallerin, eski dünyada kaldığını savunur. Yaşlıların öğütlerini küçümser. Ama şu hiçbir zaman bilinmez ki mazi hiçbir zaman vakti terk etmez; günün birinde döner gelir.”**

Modernleşen bu dünyada, değişimin etkilediği en önemli şeylerden biri de **“inançlarımız”** oldu belki de. Kutlu, bu konuyu **“Bu Böyledir”** kitabında **“lunapark”** benzetmesi ile açıklar. İnsanların bu fani bu dünyadaki renkli ışıklarının büyüüne kapıldığını, o dünyadaki eğlenceli gürültünün insanı oyaladığını ve insana nerede olduğunu ve vaktin nasıl geçtiğini unutturduğunu söyler. Hikâyedeki kahramanlardan Süleyman, bu hengâmenin içinde kurtulmayı deneyenlerdendir. Bu hikâyeye şu ayet-i kerimeyi getirmiyor mu akla? **“Dünya hayatı ancak bir oyun ve eğlenceden ibarettir.”**

Bu oyun ve eğlenceden kurtulmak isteyen böyle bir kahramanla **“Nur”** kitabında da karşılaşırız. Kutlu, bu hikâyede adı gibi nur yüzlü, genç bir kızla tanıştırır bizi: **“Nur.”**

Nur'u okurken de faniliğin fısıltısından kurtulmak isteyen bir insanın hakikate nasıl kanatlanacağını fark etmemiz mümkün. Tabii ki sözde bu modern dünyada namaz kılarken başörtüsü takarken de dikkatli olmalıydık Kutlu'ya göre. Yoksa başımız derde girebilirdi. Ama bu kurallar o aşkı dindiremez elbet. Şartlar ne olursa olsun aramaya devam etmeli insan. İçimizde bir his, arayışın sonuçsuz kalacağını söylese de Kutlu, şu sözleri kendimize gelmemiz için bir yol haritası olabilir bizlere: **“Arayarak bulunmaz ama arayanlar bulanlardır.”**

Mustafa Kutlu'nun pek çok kitabında ezanın da önemli bir yeri vardır. Bununla beraber kadercilik, şükür, Allah sevgisi ve umut gibi insanın manevi cephesine bakan ve o cepheyi iyileştirebilecek pek çok kavramla da karşılaşırız onun hikâyelerinde.

Bu cephelerden bahsederken karakterleri yarılantayan bir tavırla asla karşılaşmazsınız. Aksine, yazdıkları ile bu yanlışları fark etmemizi sağlarken de bizim gönlümüzü okşamayı bilir Mustafa Kutlu.

Kutlu'nun **“Kapıları Açmak”** kitabında ise bize hep yeni sayfalar, yeni kapılar açılır. Ama hiçbir zaman bu kapıların ardında ne olduğunu bilemezsin. Belki felakettir arkandan gelecek ya da yeni umutlar yeni ufuklar... Zehra karakterine de açılır bu kapılar, şaşırır oda hangi kapıdan gireceğine. Çünkü hep bir çıkış ararken kaybolur ama karanlık günlerin ardından doğan aydınlık Zehra karakterine de doğar.

Nasıl buldu içindeki saflığı, dersiniz sabah ezanıyla cevabını veririm ben de. Sabah ezanı deyince bir şairimizin şu mısraları gelir aklıma: **“İbrahim içindeki putları devir elindeki baltayla.”** Evet, Zehra'nın elindeki balta, sabah ezanıydı. Kim bilir bizimki ne olacak?

Unuttuk çünkü. Modern hayat unutturdu çok şeyi bize. Sevilmeyi de sevmeyi de unuttuk. Çünkü bu hayatta sevgi dediğimiz şey, ağlayan bir çocuğu susturmak için elden ele dolaşan bir oyuncak gibi olmuş.

Hayat bu kadar kısa iken takıldık kaldık bu modernleşme denen tuzağının ağlarına. Ne sonsuzluğa doğru olan yolculuğu hatırladık ne de bir zaman sonra giyeceğimiz beyaz elbiselerimizi. Son yaşayacağımız pişmanlıklar işe yaramaz belkide.

İşte, insanların birbirine üst perdeden baktığı bu devirde zamanda yolculuk yapmak istiyor adeta insan, Kutlu zamanda olmasa da bize tadımlık bir yolculuk yaptırıyor Mavi Kuş'ta. Fani ile bakinin farkına varabiliyor insan bu yolculukta.

Kolay mıdır çarkı durmadan işleyen bu hayata ayak uydurmak? Kolay değildir lakin yapmak zorunda kaldığımız işler ve kabullenmemiz gereken gerçekler vardır.

İşte Kutlu,var olan bu gerçekleri ve kendi içimizdeki kopan fırtınaları fark ettiriyor yazdığı hikâyelerle. Onun hikâyeleriyle bu dünyadan uzaklaşıp küçük ama mutlu olduğunuz bir dünyaya göç ediyoruz kısa süreliğine. İçimize düşen ateşleri Mustafa Kutlu'yla serinliğe çevirebiliyoruz.

Kutlu, yazdıklarıyla derdimize derman oluyor. Hayatın her köşesinin karanlık olmadığını, kıyıdan köşeden sızacak küçücük bir ümidin içimizde yol bulabileceğini söylüyor. İçimizde bir cennet saklı çünkü...

Sahi, sizler de yitirdiğiniz cenneti, Kutlu'nun hikâyeleriyle yeniden keşfetmek istemez misiniz?

MUSTAFA KUTLU HİKÂYELERİNDE KADIN OLMAK

Şevval Nur GÜLEÇ
Karlısu Sosyal Bilimler Lisesi

Çok küçük yaşlardan itibaren okumayı çok seven biri oldum. Kitaplar ile büyüdüm ve onlar ile arkadaş oldum. Onlar ne yaşıyorsa ben de onlarla birlikte yaşadım, onlar ne hissediyorsa ben de onları hissettim. Anadolu Mektebi'ne girmemdeki en büyük sebeplerden biri de buydu sanırım: Okumayı sevmek.

Kitap okurken en sevdiğim şeylerden biri de karakterlerle kendi hayatım arasında bir bağ kurmaktır. Her zaman onlardan bir parça bulabiliyorum içimde ama en sevdiğim daima güçlü kadın karakterler oluyor her nedense. Onları okumak, daimi olarak inanılmaz güç veriyor bana. Mustafa Kutlu hikâyeleri de karakter zenginliği bakımından dikkat çekici hikâyeler oldu benim için. Özellikle de kadın karakterler. Onlarda aradım durdum kendimi.

Hikâyeleri okuyup bitirsem de hikâyelerdeki karakterlerin hepsi içimde yaşamayı sürdürüyor aslında.

'Zehra' mesela. 'Kapıları Açmak' kitabında çıktı karşıma. Zehra, hikâye kahramanı olmaktan ziyade, bir kadının güçlü duruşu oldu benim için. Onun, hayata sarmaşıklar gibi sarılışı, hayatla mücadelesi, azmin hikâyesiydi. Başka bir ifadeyle Zehra'ya açılan kapıdaki tüm kadınların hikâyesidir aslında.

Zehra, zorlu mücadelesinde yalnızdır ancak kalbi tam ve doğru çalışmaktadır. Zorluklarla baş etmeyi bilir, yılmaz. Mücadelesine sonuna kadar devam eder. Kutlu, diğer kadınları Zehra'nın kişiliğinde bütünleştirir. Zira Kutlu'ya göre, **"Kadınlar böyledir, mekânı benimser onu sular süpürür, yuva kılar. Evin direği erkektir derler, inanmayın."** Zehra da öyle yapar. Rüzgârın şiddetine aldırmadan ayakta kalır.

Bize ışıklarını açan bir diğer karakter ise kuşkusuz 'Yoksulluk İçimizde' kitabındaki Süheyla karakteri. Belki de bir karakterden çok daha fazlası Süheyla. Hepimizin içinde yaşayan ama ortaya çıkarmaya korktuğumuz tarafımız bazen, bazen ise tüm karanlıkta bizi ayağa kaldıran tarafımız. Süheyla benim, Süheyla sensin, Süheyla içimizde yaşamını sürdüren ruhumuz.

Süheyla, aşkı ile inancı arasında seçimler yapmak zorunda kaldı, bazen ise algılara rağmen ayakta kalmaya çalıştı. Kutlu'nun dediği gibi: **"İnsanlar gökyüzüne bakar ve bir yıldız kayar."** Süheyla gökyüzüne baktı ve binlerce yıldız kaydı, binlerce kadın parladı gökyüzünde...

O parlayan yıldızlardan biri de Nezaket karakteri. Hayatta yaşadığı tüm zorluklara rağmen, gecenin kasvetli karanlığına aldırmadan hedeflerini gerçek-

leştiren Nezaket... Gülün dikenlerini aradığı gülden daha çok seven. Nezaket içimizde o sönmek bilmeyen ateş, o güç.

Denilebilir ki Kutlu, kitaplarında kadına verilmesi gereken değeri vermiş. Onları okurken kadın olmanın kıymetini anlayabiliyorsunuz. Peki, günümüz toplumuna baktığımızda kadının değeri tam olarak nedir? Ya da şöyle sorayım sorumu: Kadın nedir?

Günümüz toplumu, kadın konusunda sınıfta kaldı. Her gün onlarca kadının şiddet gördüğünü, öldürüldüğünü duyuyoruz haberlerde. Kim bilir Zehra gibi hayatta kalmak için çırpınan daha binlercesi var. Süheyla gibi algılar ile savaşan ve buna rağmen ayakta kalan kim bilir daha niceleri var. Çocukları aç kalmamın diye kendinden onlara veren kim bilir ne kadar anne var. Kadın olmak belki de şu an ki yaşadığımız toplumda olunması gereken en zor şey.

Kadın olmak... Kadının çileli yolculuğu doğmadan önce başlar. Oturmasını kalkmasını bilmelisin, terbiyeli olmalısın, ev işlerine yardımcı olmalısın, yemek yapmayı da öğrenmelisin, evini de temizleyebilmelisin, sinirli ve yıkıcı olmamalı, yapıcı olmalısın, saygılı olup alttan almalısın. Büyüdükçe buna yeni roller eklenir. Herkes kendince en iyisini bekler kadından. Ama en iyi ne tam olarak?

Örneğin; Arzu, Süheyla, Nur, İnci, Nezaket, Zehra ve daha niceleri. Kimisi hayalleri için en umutsuz olduğu zamanda bile istediği şeyin peşinden koştu kimisi de aşkı ve inancı arasında seçimler yapmak zorunda kaldı. Hepsi en karanlıkta bile gökyüzündeki yıldızları görebildi. Belki de asıl mesele buydu yıldızları görebilmek.

Hissedebiliyorum hala aramızda Zehraların gezdiğini. Tüm zorluklara belki de tüm umutsuzluğa rağmen ayakta kalmayı başarmış kadınlar olduğunu. Hissedebiliyorum hala Süheyla gibi algılara rağmen dimdik durabilen kadınlar olduğunu. Tüm kalbimle hissediyorum Nezaket gibi hayalleri için koşuran kadınlar olduğunu. Görebiliyorum gökyüzüne baktığımda hâlâ ısrarla parlamaya devam eden yıldızları, parlamayı asla bırakmayacak binlerce kadını.

"Umut kalbimizde bir kuştur, sürekli öter" diyor sevgili Kutlu. Umarım o kuş ötmeyi bırakmaz.

Denilebilir ki Kutlu, kitaplarında kadına verilmesi gereken değeri vermiş. Onları okurken kadın olmanın kıymetini anlayabiliyorsunuz.

KUTLU OKUMAK UZUN BİR YÜRÜYÜŞTÜR

Yaren KARAÇAY
Karlısu Sosyal Bilimler Lisesi

Söz erbabı, sözün yazıdan önce geldiğine inanır. Öyledir. Yazı, sözden sonra yol alır söz meclisinde. Gelin görün ki ben sözü ele almadım. Okuduğum kitabı ele aldım. Mademki okuduğum satırlardan söz edeceğim yazalım öyleyse. Bilirsiniz; söz uçar, yazı kalır.

Kitap, bir kuştur uçar durur bir kalpten başka bir kalbe... Çok güçlü bir kuştur. Öyle hafife alınmaz. Hem güçlü olmasa sizi üstüne bindirip nasıl uçursun başka diyarlara...

Bindim kuşuna kutlu yazar. Aşağı baktığımda Seyfettin'i gördüm, kendi kendime yeni yol arkadaşın hayırlı olsun Yaren, dedim.

Ben Mustafa Kutlu'yu okumaya başlayarak uzun bir yürüyüşe başladım. Peki, sizler bu kutlu yürüyüşe ne zaman başlayacaksınız?

Okudum. Okudum ama kuş kanat çırpına kadar Seyfettin kayboldu. Seyfettin'i aramaya koyuldum. Dedim ki güzel yürekli, gezmeyi seven Seyfettin, diğer sayfalar arasında gezintiye mi çıktı? Ben de onunla birlikte gezintiye çıktım.

Sonra bir baktım Abdurrahman'ın babası geldi. Merak ettik niye gitmiş? Nereye gitmiş? Sağ koluna ne olmuş?

Aklımdaki hiçbir soruya henüz yanıt bulamamışken başka bir muamma çıktı karşıma “**Bir şey yap**” diye.

Kuşu hür yazar, bu başlık altında ciddi anlamda çok zarif cümleler kurmuşsun lakin cümleler çok hannah. Yani, bu kadar ağır cümleler o üç sayfada hem kuşun kanatlarını hem de okurların gözünü yoruyor. Belki bir sayfa olsaydı bu kadar yormazdı. Dürüst olmak gerekirse o üç sayfadan bir an önce çıkmak istedim. Ama biraz zorlandım. Çünkü kuş yavaşladı çünkü o sayfalar çok

ağırdı. Sizde de aynı şey oldu mu? Sayfanın sonuna geldim son cümlesini -Öyle... Haydi, bir şey yap...- okudum bir oh çektim. Çünkü kuşun kanatlarındaki yük hafiflemişti.

Sonra ne mi oldu? Su Sesi adlı bir diyara girdik. Satırlar arasında delice uçtuk. Özellikle de şu satırlarında yolcuyla çok derin mana kuyularına itiyorsun, düşündürüyorsun. ‘**İnsanın az, suyun çok olduğu zamanlar**’ bunu okuduktan sonra durakladım. Rahatladım. Çünkü yere çakılacak gibiydik ama şimdi bulutların üstünde süzülüyoruz...

Bu ayıp mı olur bilemem ama eğer olursa affeyle. Ben “**Uysallığın lüzumu yok isyanın sırası değil.**” Bu başlık altında verdiğin bilmeceyi çözemedim... Benim gibi bu bölümü çözemeyen var mı acaba?

Neyse... Gelelim Masal ve Rüya'ya o kadar güzel okudu ki kitap beni o bölümde... Bana o bütün betimlemeleri gözümün önüne getirmesi o nazik cümlelerin beni cümlelerle gezintiye çıkardı resmen. Bence bu cümleleri bu kadar az yapmamalıydın çünkü çok çabuk bitti kafamın üstünde oluşan bulut çok çabuk kayboldu. O bulut bana daha rahmet yağmuru yağdıracaktı.

Bu kitabı yazarken neler hissettin, ne düşündün bilmem ama seni anlamak zor. Aç kendini, herkes anlasın seni. Belki diğer okuyucular da benim gibi anlamakta zorlanmıştı.

Ben Mustafa Kutlu'yu okumaya başlayarak uzun bir yürüyüşe başladım. Peki, sizler bu kutlu yürüyüşe ne zaman başlayacaksınız?

YOKSULLUK İÇİMİZDE

Nurten ÖZ
Karlısu Sosyal Bilimler Lisesi

Yoksulluk denilince insanın aklına sadece parasızlık mı gelir? Evet. Çoğu insan için evet. Zenginlik için gönül zenginliğinden vazgeçilir mi? Önemli bir soruydu bence. Herkes göze alamazdı bazı şeyleri.

Yoksul olmayı biz mi seçtik yoksa çevremizdekilerden dolayı mı? Tartışılır. Belki de herkes kendi doğrusunu yaparken esas doğruyu unuttur. Esas doğruyu bulmak için de yol göstericiye ihtiyaç vardır. Ya da yol göstericinin farkına varmak gerekiyordur: **Sükût...** **“Beton zemin ile beton tavan arasında mekik dokuyan sükût.”** Aslında bazı yoksulluklar sadece sükûtlason bulurdu. Bence bu yüzden bu kadar zor tanımlamıştı yazar sükûtu.

“Ölüme ağlama. Kalbe bak. Hata ve isyan ile pişman, ibadet ve taat ile neşveli değilsen zaten ölüsün.” Sorun seçimlerimizde değildi sadece. Doğru ve yönlü olarak sınıflandırdığımız hatalardan ders çıkarmamızdaydı. Çıkartıyor muyduk ders hatalarımızdan? Bence çıkardığımızı sanıyorduk. Aynı hataları defalarca farklı yolla yapıyorduk. Her seferinde farklı bir ders, ama sonuç yine aynı. Yolun sonuna gelince geri başa dönüyorduk. Aslında sadece yolumuzu değiştirmemiz gerekiyordu. Aynı yola iki defa çıkmak değil.

İnsanoğlu öyle bir hale geldi ki, ne yapması gerektiğine akli ermiyor. **“Ne ki nefesine ağır geliyor, onu yap. Kaldırdığım ağırlık miktarınca**

sana ferah gelecektir.” Bazı noktalarda kestiremiyoruz sonucunu bir şeylerin bu yüzden de yanlışlara yönelebiliyoruz. Nefsimize yenik düşüyoruz bazen.

Yazar o kadar anlamlı bir şekilde anlatmış ki nefsimizle olan savaşımızı kendi adıma konuşayım; benim için artık o savaşı kaybetmek mümkün değil.

Üzülürüz kaybettiğimizde dünya gözüyle sevdiğimiz şeyleri ama **“Ne ki senden alınmıştır, o senin hayrınadır”** demiş yazar. Çok doğru bir sözdü.

Yüce Rabbim kimseye taşımayacağı yük vermez. Bazı kötülüklerin içi güzelliklerle doludur, sadece daha farklı bakmanız gerekiyor karşımızdaki olumsuzluklara.

“İçindeki yoksulluğu hissedebiliyor musun?”

Bu kitabı okuduktan sonra herkes dünyaya başka bir gözle bakacak bundan emin olsun. İçimizde yoksulluk mu var zenginlik mi bunun farkına varacağız. İşte o zaman daha değerli olacak her saniye, her anımız.

Yoksul olmayı biz mi seçtik yoksa çevremizdekilerden dolayı mı? Tartışılır. Belki de herkes kendi doğrusunu yaparken esas doğruyu unuttur. Esas doğruyu bulmak içinde yol göstericiye ihtiyaç vardır.

YOKUŞA AKAN SULAR

Özden İŞLEK
Karlısu Sosyal Bilimler Lisesi

Bir dünyanın eşiğindesin, eğilip eğilip bakıyorsun. Küçük mavi, pembe çiçeklere, domur domur akan suya... Görülmemiş güzelliğe. Fakat o dünyanın içine girip o dün-yayı dünyanın yapamıyorsun. Çünkü meşgulsün. Siren sesleriyle ürpermekle meşgulsün. Taksitle aldığın evi taksitle döşemekle ve taksitle yaşamakla meşgulsün. O dünyayı dünyanın yapamayacak kadar meşgulsün.

Yapamaz mısın? Her vakit böyle meşgul mü kalacaksın? Kaldıramaz mısın artık başını, giremez misin gerçek dünyaya? Yetmez mi bu kadar meşguliyet?

Yarınlar
senin, yarınlar
benim, yarınlar
bizim. Özlemle yanıp
tutuştüğün dünya senin,
benim, bizim.
Korkulusun, şaşkınsın,
yabancısın belki
de...

Vakti gelmedi mi
rahatından vazgeçmenin? Bak,
eller değiştirmiş
dünyayı. Durma.
Sen de değiştire
dünyanı.

Yarınlar senin, yarınlar benim, yarınlar bizim. Özlemle yanıp tutuştüğün dünya senin, benim, bizim. Korkulusun, şaşkınsın, yabancısın belki de... Biraz acemisisin yaptığın işin, bastığın toprağın. Eğilip eğilip bakıyorsun. Aklın altı otuz beş treninde. Sirenin sesinde, gece vardiyasında. Kendi dünyana gurbetçisin senelerdir. Aslolandan uzaktasın. Eğer çok istersen her şey mümkün. İnan buna. Zor değil hiçbir şey. Kendi dünyanı bulmak o kadar da zor değil.

Uzaklaştırma kendini dünyadan. Kapatma dünyanı ki dünyanın büyüsün her gün. Her gün yeni şeyler kat dünyana. Vazgeç rahatlıktan. Selam ver doğan güneşe, mavi, pembe çiçeklere, domur domur akan suya.

Selam ver kendi dünyana!

Selamlaşalım.

RÜZGÂRLI PAZAR

Selcan SUBAŞI
Karlısu Sosyal Bilimler Lisesi

Rüzgârlı Pazar'ın nice insanı vardır. Saymakla bitmez. O nice insanların kendine has dertleri vardır. Mustafa Kutlu sayesinde bizler onların dertlerini anlıyoruz ve yavaş yavaş onların derdine derman olmak istiyoruz. **“Rüzgârlı Pazar'ın rüzgârı durmaz.”** Rüzgârlı Pazar'daki insanların dertleri bitmez fakat umutları da asla bitmez. Yar-dım-laşmaları hiç eksilmez.

Duran Demir. Soyadı **“Demir”** gibi bir çocuk o. Yaşına rağmen şu hayatta ne yükler taşımış omzunda bir bilerseniz. Yaşadığı her derdin karşısında ne şikâyet ne de yılmak vardı onda.

Mustafa Kutlu'nun dediği gibi: **“Neler çeker bu gönül söylesem şikâyet olur.”** O gönülde ne kıyametler koptuğunu ilerleyen sayfalarda anlıyor insan. Bir yandan da şu hayatta Duran gibi olabildim mi, diye sorgulamaya başlıyor.

Nimet ile Cesusur'u unutmamak lazım. Neden mi? Çünkü onlar bizlere imkânsızlık diye bir şey olmadığını kanıtlayan kişiler. Bu iki gönül birbirini bulup bir gönül, bir vücut halini almış. Onlar birbirini

*İnsanı
ayakta tutan,
hayata karşı hâlâ
güçlü kalmasını sağlayan
umuttur. Mustafa Kutlu'nun
dediği gibi Rüzgârlı Pazar'ın
ekmeği umuttur. O nice
gönüller ne acılar gördü.
Ama onların bildiği bir şey
var ki o da umut etmek,
inanmaktı.*

tamamlayan iki insan, iki âşık. İnsan onların yaşadığı her sevince karşı ister istemez ortak oluyor. Onlar bizlere aşk için hiçbir engel olmadığını gösteren güzel yürekli bir çift.

“Rüzgârlı Pazar sellerin ortasında kalmış bir adacık. Bir umut adacığı... Bir geçim adacığı.”

İnsanı ayakta tutan, hayata karşı hâlâ güçlü kalmasını sağlayan umuttur. Mustafa Kutlu'nun dediği gibi Rüzgârlı Pazar'ın ekmeği umuttur. O nice gönüller ne acılar gördü. Ama onların bildiği bir şey var ki o da umut etmek, inanmaktı.

Peki, bizler umut etmeyi sürdürüyor muyuz? Hayata karşı umudumuz var mı? Yoksa bu su gibi hayatta bir sonbahar yaprağı gibi dökülmeyi mi bekliyoruz?

KALBİN SESİ YOK OLUYOR

Nisa GÖÇER
Karlısu Sosyal Bilimler Lisesi

Haklısın. “**Saatimiz çalışıyor ama kalbimiz durmuş. Çalışmıyor. Kalbin sesini duyamıyoruz.**” Sahi, insanın en büyük hatası da bu değil mi? Kalbin tik taklarını duyamamak...

Acaba sadece saatin çalışmasını mı önemsemiyoruz? Geride kalanlar çok mu önemsiz... Önem verseydik kalbin sesini duymaya “**O kutsal mekâna yaklaştıkça içimizi manevi bir iklimin rüzgârı yalardı.**”

Seni bu kadar iyi anlamamanın bir diğer sebebi ise o duygu yüklü dünyana girmeyi başarmamdır. Yavaş yavaş girdim o dünyaya. İçeridekileri ürkütmeden...

Yıllardır ruhumda kabuk bağlamış, izleri olan yaralar tek tek kanarken anladım. Ruhuma iyi gelen şey yaralarımın kabuk bağlanması değil her kanadığında bu dünyaya geliş sebebimi hatırlamam gerekiyormuş. Bu dünyanın kapısını yavaşça kapatıp gündem konularını ele aldığın dünyana ürkekçe adımımı attım.

Acaba bu dünyanda karşımıza çıkanlar ruhumuzu nasıl doyuracaktı? Bu dünyada karşımıza çıkanları ruhumuza nasıl misafir edecektik?

O dünyaya adımımı ilk attığımda ruhumu sıkan bir rüzgâr karşıladı beni. Bu dünyadan çıkıp geriye dönmek istedim. Din konusundaki başarımı burada da göstermeni bekledim. Hızlı hızlı çıktım bu dünyadan. Ruhumu sıkan şeyden kurtarmıştım kendimi

Geriyeye doğru baktığımda gördüğüm şeyi size söyle anlatayım: Bir ağacı Mustafa Kutlu'ya benzetirsek o ağacın

yaprakları da onun denemeleri. Bazı yapraklar taze ve ümitli bazı yapraklar ürkek ve sonbahara sevdalı.

Yapraklar toprağa her düştüğünde kalbin sesi yok oluyor. “**Ağaç kesiliyor. Çünkü kalbin sesi yok artık.**”

Ağaçlar kesiliyor.

Anla ki duyulmuyor artık kalbin sesi...

Geriyeye doğru baktığımda gördüğüm şeyi size söyle anlatayım: Bir ağacı Mustafa Kutlu'ya benzetirsek o ağacın yaprakları da onun denemeleri. Bazı yapraklar taze ve ümitli bazı yapraklar ürkek ve sonbahara sevdalı.

İLMİHÂL YAHUT ARZUHAL

Halime TAŞIR
Karlısu Sosyal Bilimler Lisesi

Herkes kendine bir kapı arar. Koskoca karanlığın içinde, aydınlığa açılan bir kapı. O kapı bazen burnumuzun dibindedir bazense bizden çok uzaklarda. Çoğu kişi bu kapıyı çok yakınında olmasına rağmen görmez yahut onu elinin tersiyle kapatır. Peki, siz kapınızı elinizin tersiyle kapatacak mısınız yoksa aydınlığa kavuşacak mısınız?

Din, Mustafa Kutlu'nun aydınlığa açılan kapısıdır. Mustafa Kutlu dine çok önem vermektedir. Bunu ben İlmihal Yahut Arzuhal kitabında okudum. Mustafa Kutlu'ya göre din, bir hayat tarzı yada bir yol haritası gibidir. O haritayı öyle bir ezberlemiştir ki yoluna yanlış yapmadan devam etmek istiyor. Ve kendisi bu yolda doğru gitmek istediği gibi bu haritayı, bu yolları bizimle de paylaşıyor.

Peki, Mustafa Kutlu'nun bu kadar önem verdiği, tüm dünyaya da yaymak istediği din nedir? Din, inanç demektir. Bu inanç doğrultusunda ceza almak ya da mükâfatlandırılmaktır. Hiçbir ayırım yapmamaktır, hak yolunda yürümektir. Doğruyu seçmektir; kardeşlik ve barıştır din.

Büyükler ne güzel ifade etmişler: **“İslamiyet güneş gibidir, üflemeyle sönmez. Gündüz gibidir, göz yummakla gece olmaz. Gözünü kapayan yalnız kendine gece yapar.”**

Aynı şekilde Mustafa Kutlu da dini, İslam'ı **“Kökü iman, gövdesi amel, dalları ve yaprakları ilim, meyvesi ahlak olan bir ağaç”** sözleriyle anlatmış ve onu bir ağaca teşbih yapmıştır.

Mustafa Kutlu dini, o aydınlığa açılan kapıyı **“İlmihal Yahut Arzuhal”** kitabında anlatırken siz de bu karanlıkta Mustafa Kutlu'nun anılarıyla, düşünceleriyle, denemeleriyle aydınlığa aramaya çıkabilir o kapıyı aralamaya çalışabilirsiniz. Mustafa Kutlu size yol gösterebilir. Lakin aydınlığı bulmakla iş bitmeyecek. Asıl yolculuk işte o vakit başlayacak.

Aydınlık, **“İlmihal Yahut Arzuhal”** kitabında size kucak açmış kendisine koşacak bahtiyarı bekliyor. Unutmayın ki gitmek, karanlıktan kurtulmak sizin elinizde. Kaderinizi kendiniz yazarsınız, kararları siz verirsiniz, gerçeği siz isterseniz görürsünüz. Zira nice güzellikler var şu hayatın içinde. Görebilmek aslında bizim elimizde. Yeter ki zihnimizin içindeki, kendini çok gerçekçi gösteren sahte düşünce oyunlarından çıkabilelim.

Evet, her şey hakikati görmekle başlar. Belki de sizin de aydınlığınız dindir. Umarım siz de bir gün hakikati görüp aydınlığınıza kavuşursunuz, karanlıktan kurtulup rahatlırsınız.

*Evet,
her şey hakikati
görmekle başlar. Belki
de sizin de aydınlığınız
dindir. Umarım sizde bir
gün hakikati görüp aydın-
lığınıza kavuşursunuz,
karanlıktan kurtulup
rahatlırsınız.*

MEZARDAKİ GEÇER AKÇE

Sedef KURTÇU
Karlısu Sosyal Bilimler Lisesi

“İçindeki Yoksulluğu Hissediyor musun?” Bu soru gönül bahçeme düştü düşeli düşünmekteyim. Düşünüyorum... Kim söylemişti bu sözü. Yanlış hatırlamıyorsam geçenlerde okuduğum bir Mustafa Kutlu hikâyesinde geçiyordu. Sizi düşündürdü mü? Ben mi. Dediğim gibi hala düşünüyorum. Belki de düşündüğüm için bu yazıyı yazıyorumdur. Kim bilir? Evet, ben de bilmiyorum. Bilmeden düşünüyorum yani. Evet, doğru okudunuz. Bunu neden devam ettirdiğimi soracaksınız. Söyleyeyim. Bu arayışımın boşuna olmayacağını bildiğim için devam ettiriyorum.

“Hayatımızda neyin, nasıl, ne zaman ve ne şekilde olup bittiğine, biteceğine kolayca ad veriyoruz.” Siz de bu durumlara kolayca ad verenlerden misiniz? Ben... Eskiden böyleydim. Şimdi değilim çünkü “Hayatım her geçen gün kazandığım yeni yalnızlıklarla zenginleşiyordu.”

Tam da bu zamanda çıktı karşıma bu soru. İyi ki çıktı. Nasıl mı fark ettim. Yine kitapta geçen bir söz buna vesile oldu. Ne mi o? “Bir başka Süheyla bir başka dünya demektir.” Evet, bu söz içimdeki yoksulluğu hissetmemi sağladı. Siz de bu yoksulluğu fark etmek istemez misiniz? Haydi! El ele huzura koşalım.

Nasıl mı yapacağız bunu? Öncelikle, varlığımızı bilinmezlik toprağına gömmeliyiz. “Çünkü gömülmeyen şey nabit olmaz.”

Ölüme ağlamayalım. Bakın Mevlâna bunu ne kadar güzel açıklamış: sevgiliye kavuşma, erme. Bence çok doğru. Sizce de öyle değil mi? Kalbe bakmalıyız. Çünkü “Hata ve isyan ile pişman, ibadet ve taat ile neşveli değilsen zaten ölüsün” Demişti yazarımız, Mustafa Kutlu.

Karamsarlığa kapılmak yok! “Karamsarlığın kaynağı ışıktan uzak durmaktır.” Evet, bir ışık var. Ama biz göremiyoruz, bazen görmek istemiyoruz yahut kaçıyoruz. Şimdi gayret atına bineceğiz, himmet dileyip ümîd edeceğiz. Sonuçta “Bidayeti parlak olanın nihayeti de parlaktır. Gönül eri garîp olmaz.”

Hayır, vakit geç değil! Zararın neresinden dönersek kârdır. “İnsanoğlu putunu kendi yapar.” Elimizdeki baltayla içimizdeki putlar kırıp yoksulluğu gidereceğiz. Gerçi yoksulluğu gidermek baltayı devr-eye sokmak demektir. İçimizdeki yoksulluk: sevgi, merhamet, şefkat. Mezarda geçer akçe biriktirelim. Mustafa Kutlu kitabında yer verdiği Engin adlı karakterde bunu es geçmiş.

Haydi! Kutlu Sevgiliye kucak açalım. Engin gibi yapmayalım; “Selam sana ey Kutlu yar” diyelim. Gönlümüz O'ndan uzak olursa dolar yasla. İki cihanın efendisi, ruhların tabibi, gönüllere ilaç, selam sana!

*Karamsarlığa kapılmak yok!
“Karamsarlığın kaynağı ışıktan uzak durmaktır.” Evet, bir ışık var. Ama biz göremiyoruz, bazen görmek istemiyoruz yahut kaçıyoruz. Şimdi gayret atına bineceğiz, himmet dileyip ümîd edeceğiz.*

Karlısu SBL Yayınlarından

ÇIKTI

**Karlısu Sosyal Bilimler Lisesi
2014 - 2021 Yılları Arasını Kapsayan
Tarihçesi yayınlandı. Temin etmek için**

www.karlisusbl.meb.k12.tr

(0326)2695100 / 757842@meb.k12.tr